

Sovyetlerle yeni bir itilâf yapıldı

**Ruslar 8 milyon dolarlık fabrika makineleri verecekler.
Bunu 20 senede mal vererek ödeyeceğiz.**

10 Traktör, 5 Tank, iki kamyon hediye ettiler

Moskova 7 (Hususî - gece yarısından sonra) — Dün akşam büyük tiyatrodan verilen balette İsmet Paşa ile bir locada M. Stalin, M. Vorosilof, hariciye komiseri M. Litvinof ve M. Molotof hazır bulunmuşlardır. M. Stalin tiyatrodan Kremlin sarayına yaya dönü. Dün aktedilen itilâfnameye göre Sovyetler bize sekiz milyon dolarlık fabrika makineleri verecekler, biz bunu yirmi senede mal vererek ödeyeceğiz. Faiz yoktur. Sovyetler ayrıca hediye olarak 10 traktör, 3 ufak 2 büyük tank, 2 kamyon ve bir otobüs vermişlerdir.

Rusya'ya Türk gözü ve gözlüğü ile bakmalıdır

Rus Başvekili diyor ki: Yakında sizi, sizin memlekette görmeyi ümit ediyorum..

MOSKOVA, (Başmuharriri mizden) — Otuz altı saatlik bir şimendifer seyahatinden sonra işte Moskova'ya geldik. Geçtiğimiz saha pek enteresandır. Dinyeper havzası görülmektedir. Son günlerde bu havalide müthiş bir feyiz anı olmuş.. Bir çok köyler ve top- raklar su altında kalmış..

Kiyefte üç saat kaldık. Burada bize, yeni idare tarafından kurulmuş olan bir institüt des science gösterdiler. Bu müesseseye; bir şehrin terbiyesi, kül türü için kıymetli ölçülmez bir hazinedir. Kiyefte muhteşem, altınlarla süslü büyük bir kilise var. Vaktile çarlar, bu kiliseye çok ehemmiyet vermişler. Adeta bütün Ortodoksların bir tavaf mahallî. Bolşevikler, şimdi bu kilisenin bir tarafını müze aleyhtarlığı propagandasına tahsis etmişler.. Bu kısım da vaktile papasların din na halkı nasıl soydu, çarlar nasıl hulûf ve tükliklerini, insanları nasıl adat- tıklarını müşekkel ve müces- sem resimlerle halka gösteriyor lar.

Bütün Kiyef halkı ayakta... Türk Başvekilinin kudumu şere fine tezahürat yapıyorlar. Bu tezahüratta sun'ilik yoktur. Bütün jestler ve hareketler, içten geliyor. Bizim şimdiye kadar Rusyaya garip bir bakış tarzımız vardı: Sanki bu kom- şu memleketi Eyfel kulesinin tepesinden bakıyorduk! Halbuki Rusya'ya Fransız veya İngiliz gözüle değil; Türk gözü- le bakmak lazımdır. Biz yalnız bugünkü zihniyet ve ihtiyaç dolayısıyla değil, mutlakiyet i- daresinde de, meşrutiyet dev- rinde de Çarlık Rusyasından bile alacağımız çok iyi dersler ve örnekler bulabiliriz. Bu memleketi gezdikten ve gördük ten sonra anlaşıyor ki Büyük Petro'nun kurmak istediği me- deniyet binasının temelleri çok sağlam imiş..

Moskova istasyonunda Sov- yet ittihadı Rusyası'nın bütün dirijanları İsmet Paşayı bekli- yor. Dolgun mevcutlu bir asker kit'ası garın iç tarafında Paşa- yı selâmlıyor, garın dış tarafı- daki bir piyade ve süvari kit'a- sı da resmi geçit yapıyor. Pa- şanın Rusça askere merhaba demesi, askerlerden pek canlı, yüksek bir mukabele görüyor..

Moskova, eskiden Rusya' nın ikinci derecedeki şehirle- rinden biri idi. Hâdiseler ve bazı siyasi, tarihi zaruretler; Yeni Rusya merkezinin bur- da kurulmasını icap ettirdi. Bismark, Moskova için, dün- yanın en orijinal bir şehridir! derdi. Bolşevik Moskova; bu orijinaliteyi bütün şümülile ta- şıyan bir merkez olmuştur.

Dört buçuk sene evvel Mos- kovaya gittim. O zamanlı-

da bir mukayese yapıyorum; aradaki fark, pek yüksektir. Bu raya sarfedilen para ve emek mukabilinde eser vücute getirilmiş mi; bunu iyi bilmem.. Gördüğüm şey; bu kadar az za- manda başarılı işlerin harikul âde oluşudur.

Moskova'nın nüfusu üç mil- yonu geçmiş.. Şehir, bazı Avru pa muharrirlerinin anlattığı gi- bi büyük bir köy değil; en bü- yük bir Avrupa şehri gibi ma- mur olmuş.. Hükümetin, Mos- kova hakkında yeni bir kararı var: Artık burada yeni tesisat, yeni fabrika yapmayı menet- miş.. Memleketin ortalarında ve Leningratta yeni faaliyet mer- kezleri yaratmağı daha fayda- lı buluyor.

Moskova'da otomobil bul- mak bir mesele idi. Şimdi oto- mobiller çoğalmış. Bu senenin nihayetinde memlekette yüz binden fazla otomobil yapı- yor. Bunların mühim bir kıs- mını Moskova'da kalacağına gö- re bu ihtiyaç tamamen zail ola- cak demektir. Bu otomobillere kimler binecek, demeyiniz. Üç milyonluk bir şehrin seyrü se- fari temin etmek mühim bir me- seledir. Buna günden güne ar- tan turistleri de ilâve ediniz... Bu saatte Moskova'da on bin kadar turist varmış.. Bunların çoğu Amerikanmış..

Moskova'ya pek güzel bir hava getirdik. Şehir, güneş için de. Bütün halk sokaklarda.. Halkın sokak kıyafetleri hak- kında türlü türlü yazılara tes- aüf ediyoruz. Garp muharrirle- rinin yazdıklarına bakılırsa Rus lar; yırtık, yamalı elbiseler iç- çinde, kirli ve sefil dolaşıyor- lar. Bunda mübalâğa olduğu- nu işte şimdi gözümüzle görü- yoruz. Vakna; burada yalnız Avrupada değil bizim İstanbul sokaklarında gördüğümüz ipek çoraplı, ketr mantolu pahalı şapkalı, tuvaletli hanımlara... Şık giyimmiş, ipek kravatlı, ru- gan fotinli erkeklerle tesadüf edilmez. Ancak herkesin te- mizce, sağlamsa bir elbisesi var. Rivayet edildiği gibi hal- kın muayyen, yeknesak bir el- bisesi yok. Denebilir ki sokak- ta ne kadar adam varsa o ka- dar kıyafet var.. Her halde ka- labalık yerlerde, içtima yerle- rinde şık tuvaletli, podralı ve kokulu hanımları görmeğe al- şanlar ve onu daima istiyenleri Bolşevik Rusya'nın hali tatmin edemez.

Sabahleyin, garda İsmet Pa- şa; Mösyö Molotofa; gördüğü hüsnü kabulden dolayı teşekkür ediyordu. Rus Şûralar İttihadı nın Başvekili cevap olarak de- di ki:

— "Sizi burada kendi ara- mızda gördüğümüz için asil biz teşekkür etmeliyiz. Yakın- da sizi, sizin memlekette de görmeyi ümit ediyorum!..

Başvekili İsmet Paşanın seyahatı devam ediyor. Resimlerimiz Başvekilin Moskova'da 1 Mayıs tezahüratını tetkik ederken göstermektedir. [Başvekilin seyahatına ait haberler son telgraflarımızdadır.]

Mecliste dün de mü- nakaşalar oldu..

Maarif vergisi tahsilâtından me- murlara ikramiye verilmeyecek

Refik Şevket Bey

Bu uydurma haberler de nereden çıkıyor?

Güya hükümet memurlara maaş- larının bir kısmına mu- kabil erzak bonoları verecekmiş! Hepsi yalan..

Son posta ile gelen Temps gazetesi İsmet Paş. nın Rusya seya- hatine temas eden bir haberi neşretmektedir. Mezkûr gazete, Tür- kiyenin Rusya'da olduğu gibi memurun ishihsal ve istihlak ko- operatifleri teşkil etmek suretile memurlarımızın ucuzca ihtiya- larını temin eylemek tasavvurunda olduğunu yazıyor.

Memurlar kooperatifte ihtiyaçlarını evrakı nakdiye ile değil, hükümet tarafından çıkarılacak satın alma bonolarile temin edeceklerdir. Aynı gazeteye göre memurlara maaşları- [Devamı ikinci sahifede]

Bir hiç yüzünden bir cinayet oldu. Şimdi bu facia davasına başlandı.

Yeniden şeker ithal ediliyor

Kararnameyi vekiller imzaladılar

ANKARA, 7 (Telefon- la) — Mayıs ve haziran ay- ları için memleketi şeker ith- hali hakkındaki kararname bugün Hey'eti vekile azala- rı tarafından imza olunarak Reisicümhurun tasdikına ar- zolunmuştur.

Bu kararnameye göre, mayıs ve hazirana mahsus olmak üzere mevcut kon- tenjan mikdarına ilâveten her ay için 1.700.000 kilo şeker ithal edilecektir.

Gümrük ve inhisar vekâ- leti mayısta isabet eden mik- dari gümrüklere tevzi için lâzım gelen listeleri hazı- lamakla meşguldür.

Yakalanan Komünistler

Aralarında bir takım hücreler yapmışlar

Yirmi kişi kadar olan mevkufilar adliyyeye teslim edilecekler

1 mayısa takaddüm eden gün- lerde komünist taslağı geçiren bazı kimselerin öteye beriye bir takım beyannameler gönderdik- leri ve bir kişinin de o zaman ya- kalandığını yazmıştık.

Polis bu husustaki tetkikatını tevzi etmiştir. Bunun üzerine be- yannameleri tertip, tevzi edenler, atanlar ve aralarında hücreler teşkil edenlerden mürekkep ol- mak üzere tevkif edilenleri mik- tari yirmiyeye baliğ olmuştur.

Bunlar cürümlerini tamamen söylemişlerdir. Esasen polis tahki- katı cürümlerini bütün vesaik ve delâilile meydana çıkarmış bu- lunmaktadır.

Kendileri bugün polis müdü- riyetinden Adliyyeye teslim edil- ceklerdir.

Bunlardan beşi beyannamele- ri tevzi etmekle mazundur. On [Devamı ikinci sahifede]

Evliya Çelebi

Türklerin büyük ve meş- hur seyyahı Evliya Çelebinin henüz basılmamış olan kısm ları da dahil olmak üzere se- yahatnamesinin en canlı ve ruhlı parçaları bir kaç güne kadar Milliyet sütünlarında tefrika edilecektir.

Evliya Çelebi seyahatna- mesi, bir çok garp lisanları- na tercüme edilmiş ve dün- yanın klasik eserleri arasına girmiştir. Tarihi yazılarıyla kendini karilere sevdirmiş o- lan Resat Ekrem Beyin büyük dikkat ve itina ile gazetemiz için sureti mahsusada hazı- ladığı bu kıymetli eserin ka- rilerimiz tarafından tatlı ta- lı okunacağına şüphemiz yok- tur.

Fransız Reisicümhu- runa kurşun atan beyaz Rus, deli mi?

M. Doumer dün sabah öldü!

Halk arasında 13 rakkamının şemeti gene mevzuu bahs edilmeye başlandı

Cenaze Pantheon'a gömülecek, yeni reisin intihabı için salı günü içtima edilecek..

PARIS, 7. A. A.— M. Doumer, et rafında ailesi efradı ile sivil ve askerî daireleri erkânı, M. Tardieu ve birçok nazırlar ve hükümet rüesası bulunduğu halde bu sabah saat 4,40 da vefat etmiştir.

Müteveffanın naşı Elysee sarayına nakledilmiştir.

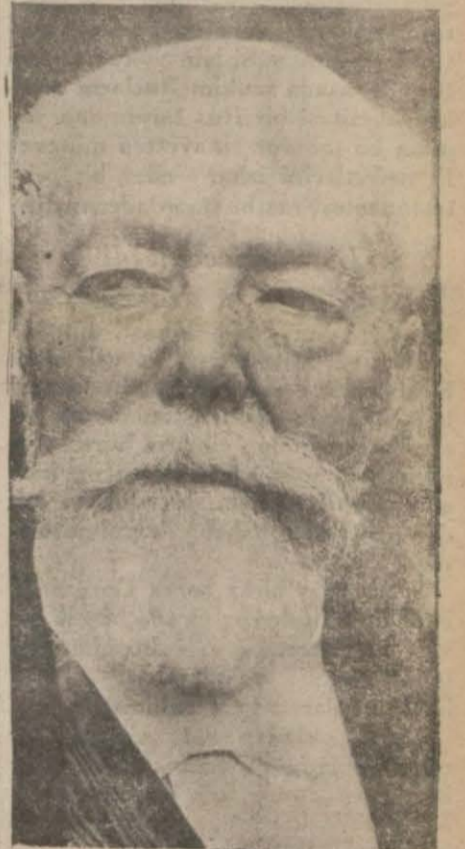
Rusca lisan mutabassuslarından 2 kişi caninin üzerinde bulunan hatıra defterini tetkik edeceklerdir. Merhum, hatıratında, hareketini tah- lil etmekte ve kendi mütealemasına gö- re Rusyayı ezen bolşevik yumruğu- nu kırmak için Fransanın hiçbir şey yapmaması hasebile Fransız milleti- nin reisini bundan dolayı öldürmek istediğini müdafaa eylemektedir.

Gorgouloff, hatıratının sonlarına doğru kendisini Lindberg'in çocu- gu nu çalmakla ithiham etmektedir.

Mutabassuslar katilin deliliği tak- lit edip etmediğini tetkik edecekler- dir. Merhumun zevcesi Monaco'da tevkif olunmuştur.

M. Doumer'in tercümei hali [77 yaşına girmiş olan Doumer, vaktile hukuk tahsil etmiş ve me- busan meclisi reisi Floque'n kâtibi olmuş idi. Müşarüneliye, bilâhare

[Devamı ikinci sahifede]

M. Doumer'in son bir resmi

Şehir meclisinde hara- ret derecesi yükseliyor

Hayat pahalılığı, havayıcı zaruriye meselesi dün münakaşa edildi.

Belediye zabıtasının hakkı müktesebi muhafaza edilebilecek mi? — Muhiddin, Cevdet Kerim, Etem İzzet ve A. Süreyya B.lerin beyanati

Beyin havayıcı zaruriye pahalılı- ğı hakkındaki takririnin müzake- resine başlandı. Etem İzzet B. söz alarak dedi ki:

— Muhittin Beyefendi geçen celsedeki maruzatına cevap ve- rirken dediler ki: Hayat paha- li değildir. Belediye vazifesini yapıyor. Şeker havayıcı zaruriye- den değildir. Havayıcı zaruriye meselesi yüksek ihtisas meselesi- dir. Umumi hükümlere umumi mukabele budur.

Muhittin Beyefendinin izahatın- dan çıkardığı hükümlere bu tarz- da mukabele etmesi noktayı na- zarınmı vuzuhuna ve anlaşılacağı- na delâlet eder. Binaenaleyh eski izahatına tekrar avdet edecek değilim. Ancak Muhittin Beyin bu hükümlerine ve bazı noktala- ra cevap vereceğim.

Hattâ geç kalmıştım Belediye reisi beyin bahis bu- yurdıkları yüksek iktisadi tedar- birde kendisiyle beraberim. Tek bir noktada belli ayrılışım bulun- yoruz. O da bu tedabirin ittihamın da geç kalmış bulunmasıdır. Fakat esas itibarile benim temas etmek istediğim mevzu bu de- ğildir. Belediye'nin bir de murakaba [Devamı 6 ncı sahifede]

Cevdet Kerim B.

İstanbul umumi meclisi dün saat 14 de reis vekili Sadettin Ferit Beyin riyasetinde toplandı. Zaptı sabık okundu. Bütçenin varidat kısmı müzakere ve kabul edildi. Bu sene varidatın 900 bin lira eksik olduğu tesbit ediliyor- du. Sthiye faslı üzerinde bazı münakaşalar yapıldı.

Etem İzzet Beyin beyanati

On dakika teneffüsten sonra Etem İzzet

Fransız Reiscümhuruna kurşun atan beyaz Rus, deli mi?

(Baş 1 inci sahifede)
mebus Olmuş ve 1897 tarihinden 1902 tarihine kadar Hindi Çini valli umumiğinde bulunmuştur.
Müteveffa 1902'de tekrar meclise avdet etmiş ve 1905'den 1906'a kadar meclis reisliğini ifa etmiştir.
Doumer; 1912'de Korsikadan Ayan meclisine aza intihap edilmiş ve o zamandan beri mevkiini muhafaza etmiştir.
Doumer, 1917 senesi ile 1926 senesi arasında müteaddit kabinelerde bilhassa malî nazırı olarak bulunmuştur.

Reiscümhur intihap edildiği zaman ayan riyasetinde bulunmaktadı idi. Ve bu makama 1927 senesinde gelmiş idi.

Müteveffa, umumi harpte 4 çocuğunu kaybetmiştir.

Kendisi birçok kitapları yazmıştır, bu meydana Hindi Çiniye ait olanlar da vardır.

Suikast esnasında bileğinden yaralanmış olan M. Claude Farrere, eski bir bahriye zabiti ve Aksay garka ait birçok eserlerin müellifidir.

Katil ne diyor?

PARIS, 7. A. A.— Katil, isticivabı esnasında bilhassa şunları söylemiştir:

"Hayatımı istihkar ettim. Mevcudiyetimi bitirmiştim. Vatanim mahvoldü. Fakat, ben bir serir ve siyasi bir katil değilim. Şahsen, tanınmadığım M. Doumer'i öldürmek için za-i hiçbir sebepim yoktur. Fransada ikametim mesedildiğinden 4 aydan beri Monaco'da otuyordum. Siyasi bir propaganda ve bilhassa Sovyet idaresine karşı mücadele açmak istiyordum. M. Doumer'e taraz et mekligim, Fransayı Sovyetlere karşı mücadeleye icbar etmek içindir."

Gougouloff'un üzerinde 3 tabanca ile 3 dolu şarjör bulunmuştur. Şerikler olmadıkları iddia etmektedir. Maamafih, Fransada oturan ve katili tanıyan Ruslardan bazıları kendisine olan münasibetleri hakkında i zabat vermek üzere adliyyeye davet edilcektir.

Katil, 2 defa Fransadan tardedilmiştir. Fakat, bu tart keyfiyeti siyasi tahrikatı yaptığını delolyi ol muştur. Elinde bulunan tababet şahadetnameleri hükümet makama-tına noksan görüldüğünden sanatını icra etmemesi için vuku bulmuş tur. Fransada mükm Rusların merkez komitesi bir Rus tarafından yapılan bu menfur cinayetten mütevellit nefretlerini izhar eden bir protestonameyi matbuata göndermiştir.

Linç edileceklerdi

PARIS, 7. A. A.— Doumer'e karşı yapılmış olan suikast, dün bir şimsek sür'atle intişar ve vak'adan biraz sonra cesim bir halk kütləsi hastahanenin önünde toplanarak bir cenebi tarafından cinanm hürmet ve muhabbetine mazhar bir adama karşı yapılmış olan bu tecavüzdün keder ve elemle bahse koyulmuşlardır.

Suikastten biraz sonra Gorgouloff, isticivab'olunmuş sırada büyük bir velvele yükselmiş ve müteaddit defalar "Katili yakalayalım, öldürelim", nidaları tekrar edilmiştir.

Katili nakleden araba, sür'atle hareket etmiştir. Bununla beraber halk katili linç etmek için birçok mahallerde polis kordonunu yarmağa çalışmıştır.

M. Doumer'in naşı Pantheon'a gömülecek

PARIS, 7. A. A.— Kabine bu sa bah saat 11,30 da M. Tardieu'nun riyaseti altında içtima etmiştir.

Kabine meclisi M. Doumer'e perşembe günü için millî cenaze merasimi yapmağa kararlaşmıştır. Cenaze aley: Elize sarayında toplanacak, oradan Notre-Dame kilisesine gidilecek ve haduhu müteveffa Reisin naşının defnedileceği Pantheon'a azimet edilecektir.

M. Tardieu ile ayan Meclisi Reisi M. Albert Lebrun, arasında kanu nu esas ahkâmına tevfiakan bir noktai nazar teatisi yapılmış ve her iki meclisin gelecek salı günü millî meclis şeklinde Versailles'da toplanmasına karar verilmiştir.

Millî meclis, hali hazırda vekâletlerini muhafaza eden ayan ve mebusan azalarından mürekkep olacaktır.

Salı ve perşembe günlerinin millî matem günü olması kararlaşdırılmıştır.

Paris matem içinde bulunmaktadı. Resmî müesseselerin ve hususî meskenlerin üzerindeki bayraklar yarıya kadar indirilmiş ve siyah bir tülle matem alâmeti olarak örtülmüştür.

Sabah gazetelerinin hepsi birer matem çerçevesi içinde intişar etmiş her kesin elinde bulunmaktadı.

Mekfûre veya fırka ayrılığı olmaksızın hemen her kesin açtıkları iztirap nevasi ve nefret sesleri yükselecektir. Bu hal en yüksek şefini kaybeden ve onun ziyana ağılayan bir millet hissiyatının tercemânı olmaktadır.

Naşın teşhiri

PARIS, 7. A. A.— Elysee sarayının kapıcısı nezinde açılan bir defteri mahus, imzalarla dolmağa başlamıştır.

sil olmuştur. M. Doumer'in salonda teşhir edilen naşı aile efendi ile askeri ve sivil daireleri orkânı tarafın dan beklenilmektedir.

Katil deli mi?

PARIS, 7. A. A.— Gougouloff'un üzerinde bulunan hatıra defterinde M. Doumer'in katili, kendisini Lind berg'in oğlunu kaçırmağa ittiham etmektedir. Bu vaziyet karşısında istintak hakimi merkumun muayene ve müşahade altına alınması için 3 mutahhassıs tayinine karar vermiştir.

Fransızlar beyaz Ruslara düşman oldular

PARIS, 7. A. A.— Gazeteler, dün Montparnasse'da meşguliyetleri pek te malum olmayan bir takım Rusların devam etmekte oldukları kahvelerin önünde bir takım nümâyişler olmuştur.

Zabita bu kahvelerin civarında yapılan toplantıları dağıtmak için müdahale etmiştir.

Parlamento tatili olmak münasibetile pek az mebusun olacağına olacağı meclis koridorlarında Fransa topraklarında cenebler tarafından pek çok cinayetler itrikâp edilmiş olduğu ehemmiyetle kaydedilmekte ve acilen tasfiye ve himaye tedbirleri ittihâz edilmiş icap edip etmeyeceği çayı sual görülmektedir.

Taziyetler

LONDRA, 7. A. A.— İngiltere kralı, Paristeki sefiri vasitasile Mme Doumer'e bir taziyet telgrafı göndermiştir.

Elysee sarayına her taraftan taziyet telgrafları gelmektedir.

LONDRA, 7. A. A.— Sıhhi vaziyeti gittikçe düzelmekte olan İngiliz başvekil M. Mac Donald, M. Doumer'in vefatından malûmattar olur olmaz Madam Doumer'e şahsen, beyanı taziyet etmiştir.

M. Snowden, bütün Fransız milleti hakkında izharı hürmet ederken demiştir ki:

"Bu suikast yalnız caniyane olmasından değil, aynı zamanda vahiliğinden dolayı da beni isyana sevk ediyor."

Ağlebi ihtimal M. Doumer'in cenaze merasiminin icra edileceği güne müsâdif olmak üzere Londrada ruhani bir ayin yapılması için hazırlıklar başlanacaktır.

Fransız matbuatının teessürleri

PARIS, 7. A. A.— Gazeteler, M. Doumer'in katli dolayısıyla hasıl olan derin heyecan ve halkın azim infialini ehemmiyetle kaydetmektedir.

Bütün gazeteler, sevimli, herkesin hürmetine mazhar ve harpte evlâdını vermiş bir baba olan M. Doumer'in firkaların fevkinde bir şahsiyete sahip olduğunu beyan ve bu itibarla sedit husumetler yayınlamasının imkânı bulunmadığı hususuna nazarı dikkati celbetmektedir.

M. Leon Blum, Populaire gazetesinde bu cinayeti sosyalistler namına takbih etmektedir.

Petit Journal gazetesi diyor ki: Bir mecnunun münferit bir hareketine karşı hiddet etmeğe imkân yoktur, kederdeki Fransanın heyecanlı tekerimatına hiçbir adi ihtiras karıştırılmamalıdır.

M. Doumer'in vefatı ve İngilizler

LONDRA, 7. A. A.— M. Doumer'in vefatı, müşâruñileyh hakkında yüksek bir hissi takdir beslemekle olan İngiliz siyaset diplomasi mahafiline büyük heyecana bais olmuştur. Bütün İngiliz milleti bu hadiseyi nefretle karşılamıştır.

M. Lloyd George, tab'an halim ve selim olan M. Doumer'e karşı bir husumet beslenebilmesini bir türlü izah edememektedir.

M. Lansbury, M. Doumer'in yalnız Fransanın değil fakat bütün dünyayana büyük bir hadimi olduğunu söylemiş ve müşâruñileyh'in ziyasının sülh meselesi ve beynelmillel hüsnüniyet için büyük bir zıyan teşkil ettiğini ilâve etmiştir.

İngiltere kralı, M. Doumer'in vefatını alrı almaz Paristeki Büyük Britany afezaretine kendî namına Madam Doumer ile M. Tardieu'ye ikinci bir hürmet ve taziyet mektubu göndermesini emretmiştir.

Bir Alman murahhasının asilâne hareketi

CENEVRE, 7. A. A.— M. Doumer'e yapılan suikast haberi, Cenevre'ye millî müdafaalar komisyonu müzakeratta bulunduğu bir sırada gelmiştir.

Alman murahhasının teklifi üzerine tevcehüh ve hürmet alâmeti olmak üzere celse tatil edilmiştir.

M. Tardieu'nun beyannamesi

PARIS, 7 (A.A.) — M. Tardieu, Reiscümhurun katli münasibetile, hükümet namına Fransız milletine hitaben şu beyannameyi neşretmiştir:

"Bütün Fransa hayret ve derin bir teessür içinde kalmıştır. Fransa, bütün hayatını hizmetine hasreden ve dörf evlâdını da kendisini müdafaası için fe-

HARİCİ HABERLER

Fransız İntihabı

M. Herriot'un radyoda söyleyemediği nutuk

LYON, 7. A. A.— M. Doumer'e yapılan suikast dolayısıyla M. Herriot'un telseize neşretmekten vazgeçmiş olduğu nutuk berveçhi âtidir:

Başvekilin hesaplarını yeniden mü nakasaya şayan görüyorum. Her ne kadar 1932 senesinde 250 mebusdan 132 si yani yüzde 53 ü hükümete ta rafta idiyse de 1928 senesinde mebusların yüzde 76 sı sağ cenah kar telisine mensup bulunuyordu.

Sukutun derecesi daha şimdiden ölçülmüyor ve herkes ikinci devrinin "Cümhuriyetin devresi" olduğunu biliyor.

Mali meselelere avdet etmeyeceğim. Yalnız tasarruf yapanların paralarını kasalarda hapsedilmekte hissiyatlarını izhar etmiş olduklarını ve kasalardaki mevduatın 47 milyara baliğ olduğunu söylemek isterim. Bu da akli başında olan her siyaset adamı için bir teessür mevzuudur.

Şimdiki hükümetin millî usulî maliye sahasında takip etmekte olduğu korku mücadelesini Fransanın menafine tevafuk edip etmemek te bulunduğuna suale şayan görürüm. Sol cenaha rey veren Fransızlar hakkında söylenilen "Fransaya düşman Fransızlar" seldindeki halisiz sözlerle karşı şiddetle protesto ederim.

Bütün cevabım şu hakikata istinâ etmektedir.

Radikal-Sosyalist fırkası istiklâlini tamamen muhafaza etmek filânindedir. Belediye daireleri intihabatı rejiminde bir tek cümhuriyet disiplini vardır, bu da lâik fikre ve vicdan hürriyetine ve sedakatin bir araya getirmekte olduğu insanları yekdiğene takdir eden bir inzibattır.

M. Tardieu, sağ cenahla teşriki mesai etmemiz için dokuzuncu defa olarak davette bulunuyor. Halbuki müntahipler benim bundan evvelki sekte reddini tasdik ediyorlar.

Dünkü ekseriyet hakikaten cümhuriyeti olan ve memleketin temen niyat ve ihtiyacatına tekâbil etmek için kâfi derecede kuvvetli ve akil bulunan yeni bir ekseriyetin menfaatine olarak mevkiini kaybedecek tir.

da eden bu yüksek ihtiyarın ölümüne ağlamaktadır. Bizat şeref meydanında ölen kocasının bu sabah hastanede gözlerini kapayan elemde dulus ö nünde hürmetle eğilmektedir. Devlet Reisini her halde temenni edeceği şekilde sükûnet ve vekar ile taziz edelim.

Yarın memleket mümessillerini intihap edecek ve salı günü de millî meclis Reiscümhurunu ruhuyla eyleyecektir. Perşembe günü Paris halkı Paul Doumer'i Eliza'dan Panteona götürülecektir. Fransa büyük bir hizmetkârının hatırasında ve kanunun tatbikında elemi ve birliğini teyit etmeği bilecektir. Yaşasın Fransa, yaşasın Cümhuriyet."

Şehrimizde Teessür

Fransa Reiscümhuru M. Paul Doumer'in feci bir surette katli şehrimiz mebahilinde de umumi bir teessürle karşılanmıştır. Dün Fransız müesseselerinde matem alâmeti olarak bayraklar yarıya kadar indirildiği gibi, Fransız sefiri Comte de Chambrun'un hususi ikâmetgâhında da taziyyete gelenlere mahsus bir defter açılmıştır. M. Doumer'i katleden Gougouloff'un Fransaya iltica etmiş olan Beyaz Ruslardan bulun-

ma bu hâdise etrafındaki hayret ve teessürü bir kat daha artırmıştır. Bugün Paris'te mülteci sifatiyle bulunan Beyaz Ruslar mühim bir yekün teşkil etmektedir. Fransa tarafından himaye edilen bu Ruslar aalarında Çarlık Rusyasına ait her türlü teşkilâtı muhafaza etmekte ve gördükleri himayeye içtimaden Sovyet Rusya aleyhinde tahrikâtta bulunmaktan çekinmemektedirler. İçlerinde Çarlık ordusunun ileri gelen kumandanları, siyasi ricalı, münevver ve halk tabakasına mensup birçok kimseler bulunan bu mülteciler Paris'te içtimai teşkilât vücude getirmişlerdir. Elyevm fransızca ve rusça gazetelerde neşretmektedirler. Fransanın Beyaz Rusları bu derecede himaye etmesi Fransız-Sovyet münasibeti üzerinde daima menfi tesirler icra etmiştir. Dün görüştüğümüz Rus mebahiline mensup bir zat bize dedi ki:

— Beyaz Ruslar Fransa için her zaman bir tehliktir. Bunların içinde pek müzir şahsiyetler vardır. Bu hususta Fransanın nazarı dikkati celbedilmiş ise de bir faydası olmuştur. M. Doumer'in bu surette sui-

Kanada Çıplakları

33 kadın üçer sene hapse mahkûm oldu

NELSON, 7. A. A.— Çıplaklar cemiyetine mensup 33 kadın daha üçer sene hapse mahkûm olmuştur.

Dün müddei umumi, umumi yollar üzerinde çıplak olarak dolanmak tan farîğ olmalarını aksi takdirde uzun müddet hapse ve hatta nefi cezasına mahkûm olabileceklerini Dükobors'a ihtar etmeğe geldiği zaman çıplak kadınlar yeniden kendilerini teşhir ediyorlardı.

Bu kadımlardan bazıları hapishanede kocalarına iltihak etmek istemişler ise de tevkiif edilmemişlerdir.

Garbi Kanadadaki 15 bin kişi Dükobors'un reisi, yalan yere yemin töhnetisi 3 sene hapse mahkûm olmuştur.

Cemiyeti Akvam meclisinin içtimaa daveti

CENEVRE, 7. A. A.— Cemiyeti Akvam Meclis Reisi Meclisi 5 Eylül 932 tarihinde alelade bir içtima yapmağa davet etmiştir.

İngiltere'nin borçları

LONDRA, 7. A. A.— Salâhiyyetler İngiliz mahafili, cenebi memleketlerde intişar eden ve İngiltere'nin borçları miktarının yüzde 25 ini betinde tenkis edilmesini teklif etmek niyetinde bulunduğunu iddia eden haber üzerine son derece hayrete düşmüştür.

Kreuger davası başladı

STOKHOLM, 7. A. A.— Kreuger müessesesinin 3 müdürü hakkındaki dava, büyük bir kalabalık huzurunda başlamıştır.

Alman kabinesindeki istifa

BERLIN, 7. A. A.— Umumi iktisadiyat nazırı M. Yarmbold'un istifası, reiscümhur Hindenburg tarafından kat'i surette kabul edilmiştir.

Romayı müdafaa için

ROMA, 7. A. A.— Roma üzerinde faşist aleyhtarlarının tayyare ile uçmalarına mani olmak maksadıyla cenebi tayyarelerini veya cenebi memleketlerden gelen tayyarelerin mururuna ait her türlü haberleri ve tayyarelerin şekil ve işaretleri müteallik muamelâtı toplamak üzere dahiliye nezaretinde bir merkez vücade getirilmiştir.

Japon harp gemileri Sanghayi terkedecek

TOKIO, 7. A. A.— Resmen bildirildiğine göre Çin-Japon mütarakesi imza edilmiş olduğundan Japon olduğundan Japon tayyare gemileri, 4 Japon muhribi Sanghayi terkedecektir.

13 rakamı meşum mu?

Frenklerde 13 rakamı ötedenberi meşum addedilir. Müteveffa M. Paul Doumerde Fransanın 13 üncü reiscümhurudur ve geçen sen 13 Mayıs ta intihap edilmiştir, şimdi M. Doumer'in bugünkü akibetine bakarak 13 rakamının meşum olduğunu inanalım mı? M. Doumer öldürülen Fransız reiscümhurlarının ikincisidir, reiscümhur Carnot da bir İtalyan tarafından öldürülmüştü.

Vali B. in taziyeti

İstanbul Valisi ve Belediye reisi Muhittin B. dün Fransız konsolosunu ziyaret ederek beyanı taziyet etmiştir.

Tamirat Konferansı

İngiliz teklifi etrafında yeni malûmat

LONDRA, 7. A. A.— Hariciye nezaretine resmen bildirildiğine göre İngiltere hükümeti Lausanne konferansının intikad; tarihini 16 haziran olarak tesbitini devletlere teklif ederken aynı zamanda bu devletlere (Fransa, İtalya, Almanya, Japonya ve Belçika) bir mesai programı da teklif etmiştir. Bu programda konferansın 3 safhası olması teklif olunmaktadır.

İlk içtimada bu beş devletin mümessilleri ile İngiliz mümessilleri bu lunacak ve bunlar tamirat meselesini müzakere edeceklerdir.

İkinci içtima, küçük itilâf devletler mümessilleriyle diğer bir takım küçük hükümetler mümessilleri ak tedeceklerdir.

Nihayet bütün bu devletler mümessilleri bir heyeti umumiye içtimaa ak tedecekler ve bunda cenubi ve şarki Avrupa devletlerinin mali vaziyetlerine müteallik meselelerin mali vaziyetlerine müteallik meselelerin heyeti umumiyeyi belki de daha mühim meseleler müzakere olunacaktır.

İngiltere hariciye nezareti bu programın muhâsasın konferansın mesaisini teşhile matuf bir esas program olduğu noktasında ısrar etmektedir. Diğer taraftan iki devletin yani Almanya ile Japonya'nın İngiltere tarafından iltizam olunan usulü kabul etmiş oldukları bildirilmektedir.

Kazanç vergisi

ANKARA, 7 (Telefonla) — Maliye encümeni kazanç kanunu lâihayı üzerinde tetkikatını ikmal etmiştir.

Ottawa konferansından evvel

LONDRA, 7. A. A.— Dominyonlar nazırı M. Thomas, Ottawa konferansını içtimaa aiti istişarelerini de va metmiş ve dün sabah İngiliz pamuk sanayii mümessillerini kabul etmiştir. Bunlar kendisine tesadüf etmekte oldukları müşkülâtı tesrih ve Ottawa konferansının elde edilebileceğini zannettikleri hal süretlerini irae etmişlerdir.

Yakalanan Komünistler

(Baş 1 inci sahifede)
dokuzu beyannameleri asmak, tevzi etmek, hem de muhtelif semtlerde ve hassatan Beşiktaş semtinde hücreler teşkilinden maznundur.

Hücreler şunlardır: amele hü-

SON DAKİKA

Türk - Rus dostluğu

Leningrattaki ziyafette İsmet Paş. tarafından irat edilen nutuk

MOSKOVA, A. A.— Leningrattaki ziyafet esnasında Leningrat Sovyeti Reisi M. Kadatzki ile İsmet Paşa Hazretleri arasında nutuklar teati edilmiştir.

M. Kadatzki, nutkunda Türk misafirlerin Leningrada gelmiş olmalarından dolayı memnuniyeti izhar ederek "Bu ilim ve sanayi muhiti namına sizi selâmlarım" demiş ve bu ziyareti sulhün muhafazasında aynı derecede âlakadar olan iki dost milletinin harsî ve iktisadi münasibetlerinin inkişafına medar olacağını beyan etmiştir.

M. Kadatzki, Gazi Mustafa Kemal Hazretleri İsmet Paşa, Tevfik Rüstü Bey, Hüseyin Rağıp Bey ve bütün hazır bulunanlar şerefine kadehini kaldırmıştır.

Başvekil İsmet Paşa Hazretleri bu nutka verdiği cevapta, bu kadar güzide bir heyet huzurunda söz söylemekten mütevellit bahtıyarlığını ifadeden sonra Odesadan Baltık denizine kadar bütün Rusyada gördüğü samimi hüsnü kabul ve hararetili dostluk te-

zahuratından fevkalâde mütehasis bulunduğunu ve bu sözlerle tekmil arkaodalarının hissiyatına tercüman olduğunu söylemiştir.

Başvekil, protokol daireesinde cereyan eden merasim haricinde görülen samimiyet ve muhabbet tezahüratını Türk misafirlerce hakikî kıymetleriyle takdir edildiğini işaret ettikten sonra Leningratta Sovyet Rusyanın büyük bir ilim ve âlim muhitiyle karşılanmış olmanın mütevellit tehasüslerini ve Sovyet Rusyanın bu mesai ile bilhakkın mağrur olabileceğini kaydetmiştir.

İsmet Paşa Hazretleri, milliyetperver Türkiye ile Sovyet Rusya arasındaki itimat aver dostluğu, 12 seneden beri olduğu gibi, bugün de her iki milletin müşterek menfaatlere ve kendi sahalarında muslihan inkişafına hadim ve coğrafi icap ve ihtiyaçlara müstenit, sağlan ve müstakar bulunduğunu söylemiş ve Leningrat Sovyeti reisi M. Kadatzki ile Sovyetler ittihadının şefleri M. Stalin, M. Molotof, M. Kalenin, M. Vorosilof ve nihayet Türk-Sovyet dostluğu şerefine kadehini kaldırmıştır.

Askerî mükellefiyetler kanununun iki maddesi tadil edilecek.

Askerlikten kaçanlar

ANKARA, 7 (Telefonla) — Askerî mükellefiyetler kanununun askerlikten kaçanlar hakkındaki 86 ve 89 uncu maddelerinin tadili hakkında hükümet meclise bir kanun lâihyası tevdi etmiştir. Bu lâihyanın esbabı mucibese göre askerlikçe mahzurulu görülen ceza müddetinin asker edilecek efrat miktarı ordu ihtiyacından fazla kaldığı müddetçe kaldırılması karar altına alınmış ve yerine hazinesi devlete daha nafi olacağı kanaati hâsıl olan cezazai nakdiyi ikame etmek suretile mükelleflerin yalnız muvazaflık hizmetlerini ifa etmelerini hükümet muvafık görmüştür.

Kanunun 86 ncı maddesinin teklif edilen muadelle şeklinde göre gerek askerliğe elverişli olanlardan ve gerek askerlikten ihraç edilenlerin yaşlarına ve yahut hangi doğumlular ile muameleye tabi ise bu doğumluların ilk kafilesinin sevk edildiği günden itibaren geldikleri veya ele geçtikleri güne kadar geçen beher gün için 50 kuruş cezayı nakdi almacaktır.

Ancak bu para cezası ilk yoklamasını yaptırmış olanlar için 15 ve yaptırmamış olanlar için 30 liradan aşağı olamayacağı gibi geç kalınan müddet ne kadar olurs olsun cezayı nakdi miktarı 200 lirayı geçmeyecektir. Bu kanunu neşrinden evvel cezalı olarak silâh altında bulunup ta ceza hizmetlerini bitirmemiş olanların mütebakı cezaları da bu ahkâma tabi olacaktır.

İzmirde kahve müşkilâtla tevzi ediliyor. 95 bin kilo şeker daha..

İZMİR, 7 (Milliyet) — Bir ticarethanede halka yüzer dirhem kahve tevzi edilmesine evvelce karar verilmişti! Tevziat polisin müdahalesine rağmen tahacüm yüzünden yapılamamıştır. Bunun üzerine her semtte birer bakkalda polis ve belediye memurunun nezareti altında tevziat yapılmasına yeniden karar verilmiştir.

İzmir için mayıs kontenjanına 95 bin kilo şeker, 40 bin kilo kahve ithali hakkındaki emir geldi. Emirde icabında aynı kontenjana daha kahve ve şeker ilâve edileceği bildirilmiştir.

Uydurma haberde nereden çıkıyor

(Baş 1 inci sahifede)
nın yüzde yetmiş beşi bu bonolarla tediyeye edilecektir.

Rusyaya giden heyete refakat eden mütehasıslarımız da bu kooperatifler hakkında tetkikatta bulunmak üzere daha bir müddet kalacaklardır. Diğer taraftan cuma günü Haber gazetesi de Ankaradan alman telgraf haberlerine istinat ederek bazı müesseselerin memurlarına aylık ve ücretlerinden bir kısmını ve yahut tamamını erzak olarak vereceklerini, bonolarla muayyen yerlerde, muayyen şeyler alınacağını yazmıştır.

Bu neşriyat üzerine geç vakit telefonla Ankara muhabirimizle görüştük. Bu haberler etrafında malûmat talep ettik. Muhabirimiz tahkikat yaptı, bize şunu bildirdi:

"Paris'te intişar eden Temps gazetesinin mevzuu bahsettığı haber tamamen asılsızdır ve uydurulmuştur. Ne bono ihraç edilecek, ne de Temps gazetesinin yazdığı şekilde kooperatifler teşkil edilecektir. Bu hususa dair olan bütün neşriyat kat'i surette tektzip edilmektedir."

Başvekil ve Hariciye vekilinin Rusya'ya seyahati münasibetile şimdiki kadar hiç bir esasa istinat etmeyen bir çok riyayetler ve şayialar çıkarılmıştır. Başvekil Rusyada söylediği nutuklarında, her iki memleket rejimlerinin aynı olmakla beraber, ancak iktisadi ve sınaî sahada gösterdikleri inkişafın mukayeselerini yapmağa iltifa etmiştir. Binaenaleyh çıkarılan riyayetler burada bazı bedhahların veya bulanık suda balık avlamak isteyenlerin eseri tasni olarak telâkî edilmiştir."

Polis müdürü Ali Rıza B. reisi, tüttüncülük hücresi, propaganda hücresi, merkez hücresi.

Tevkiif edililerin içinde bu hücrelerin idare azaları da bulunmaktadı.

Tahkikatımıza göre tevkiif edililerin isimleri arasında şoför Halit, şoför İsmail Hakkı amele-dan Moto Mehmet, tüttün amele-sinden Haydar Baba, Davit vardır.

Polis bu husustaki tahkikatını ikmal etmiştir.

Piyasaya mukavva kundura mı çıkarılıyor?

Ekonomi

Ispanya yüz bin ton buğday istiyor

Yunanistan ve Almanyaya da buğday ihracatı kolaylaştı

Ispanya hükümeti resmi gazetede neşrettiği bir kararname ile İspanya yüz bin ton buğday ithaline müdahale etmiştir.

Pek cüz'î bir resim mukabilinde yapılacak bu ithalat hakkında ofiste malumat mevcuttur. Almanya da buğday ithal resmini indirmiştir.

Yunanistan Kanadadan buğday alamadı

Kredi mukabilinde Kanadadan buğday mübayaası için Yunanistanla Kanada arasında uzun müddetten beri cereyan eden müzakereler neticesiz kalmıştır.

Bu vaziyet karşısında Yunanistan başka memleketlerden, hâsılâssa memleketimizden buğday ithalatı kolaylaşmıştır.

Devletlerin bütçe açıkları

Ihracat ofisi iktisadi sahada icra ettiği tesir hesabına muhtelif memleketlerin bütçe açıkları hakkında tetkikatta bulunmuştur.

Bu tetkikata nazaran elyevm her devletin bütçesinde ufak veya büyük açık mevcuttur.

Almanyanın bütçe açığı 1,5 milyar mark, Avusturyanın bütçe açığı 200 milyon şilin, Bulgaristanın bütçe açığı 1 milyar leva, İspanyanın bütçe açığı 300 milyon peçeta, Holandanın bütçe açığı 126 milyon florin, Macaristanın bütçe açığı 120 milyon penga, İtalyanın bütçe açığı 1600 milyon lire, Romanyanın bütçe açığı 2 milyar ley, Çekoslovakyanın bütçe açığı 500 milyon kuron, Rusya'nın bütçe açığı 1,300 milyon ruble Yugoslavyanın bütçe açığı 1 milyar dinar, Vaziyet İngiltere, Amerika ve Fransa da mucibi memnuniyet değildir. Amerika ve İngiltere son zamanlarda bütçelerinde tevaüzün temin için bir çok tedbirler almışlardır. Fransa da alman tedbirler sayesinde bütçe tevaüzünü temin kabiliyetine ulaşmıştır.

Tiftikler için ümit

"Bradford" dan Ofise gelen malumata nazaran, iki seneden beri çok fena bir vaziyette bulunan tiftik piyasasının bu sene düzelmesine intizar edilmektedir.

Tiftik üzerine iş yapan fabrikalar yeni sarf mahalleri aramağa başlamışlardır. Son zamanlarda erkek ve kadın paltolarında astragan kullanılması moda olmuştur. Bunun önümüzdeki sene ta-

BORSA

7 Mayıs 1932

Akşam Fiyatları	
İstikrazlar	Tahvilât
1st. dahilî 96.-	Elektrik 5.-
Şark d. yolları 325	Tramvay 4,92
B. Murahidde 45.-	Tünel 5.-
Gümrükler 6,50	Rihtim 16.-
Saydî mahi 5,25	Azadola I 22,25
Bağdat 5.-	II 27,25
T. askeriyeye 5,50	Müessesîl 21,10
İzmir Belediye istikrazı	94.-
Esham	
İş Bankası 9,20	Ferkoş 39,75
Anadolu 15,10	Çimento Ar. 9,10
Reji 4,20	Ünyon dey. 20,50
Şir. hayriye 13.-	Şark dey. 2,30
Tıranvay 47.-	Balya 1,70
U. emfaişgorts 10,30	Şark m. ecaş 2,85
Rumoni 22,25	Telefon 15.-
Çek fiyatları	
Paris 18,00	Prag 10,03
Londra 77,50	Viyana 4,98
Nyuyork 47,85	Madrid 6,05
Milano 9,24	Berlin 1,99,375
Büküşt 3,38,5	Varşova 4,80
Atina 37,70	Peşte 3,79
Cinevre 249,75	Bükreş 70,72
İolya 68,96	Belgrat 37,26
Amsterdam 1,17,85	Moskova 1087,50
Nuket (satış)	
Kuruş	Kuruş
20 f. Fransız 170,1/2	1 şilin, Av. 25.-
1 İsterlin 77,50	1 peçeta 16.-
1 dolar 211,50	1 mark 50.-
20 lire 219.-	1 zloti 24.-
20 f. Belçika 112.-	1 pengo 30.-
20 dram 42.-	20 ley 24.-
20 l. İsviçre 82.-	1 Altın 9,56
20 İleva 25.-	1 Mecidiye 48.-
20 florin 85.-	1 Banknot 2,51

mümü ile tiftik safiyatının çoğalması ümit edilmektedir.

Buğday fiyatları

Buğday ve un fiyatları düşmektir. 15 gün evvel 72 kiloluk çuvalı 5,5 liraya olan un fiyatı 5 liraya düşmüştür. Bu tenezzül, yakında ekmeğin fiyatının düşmesini mücip olacaktır.

Yunanistan ve Bulgaristanla ticaretimiz

ANKARA, 7 — Türkiye ile Yunanistan ve Bulgaristan arasındaki ticari mübadeleleri tanzim ve üç memleket arasındaki iktisadi münasebetleri tetkik etmek üzere, yakında İstanbulda Türk - Bulgar ve Yunan muharrirlerinden mürekkep bir iştima olacaktır.

İktisat vekâletince intihap edilen muharrirler arasında ticaret odasının ve ihracat ofisinden bazı zevat bulunmaktadırlar.

Çekoslovakya'dan döviz ihracatı

Çekoslovakya hükümeti neşrettiği bir kararname ile milli bankanın müsaadesi olmadan harice bin krandan fazla döviz ihracatını menetmiştir.

Romanya ithalattan menşe şahadetnamesi istiyor

Romanya Ticaret nezareti nezdinde teşkil edilen iktisadi komisyonun intihap ettiği bir karara göre, badema Romanya'ya ithal edilecek bütün eşyaya menşe şahadetnamesi rapetilecektir. Bu şahadetnameler mahalli Ticaret Odaları tarafından verilecek ve konsoloshane nin vizesi lazım gelecektir. Bu kararın 5 Mayıs'tan itibaren tatbikiye başlanmıştır. Romanya ile ticari münasebatımız fazla olduğundan bu kararın ihracat taccirleri endişe ile karşılamışlardır.

Amerikanın ithalât ve ihracatı

VAŞINGTON, 7 A.A. — Cemabirî Müttehidinin geçen Mart ayı zarfındaki ihracatı, 1931 senesinin aynı ayı esnasında yapılan ihracattan 79 milyon eksik olarak 155,254,000 dolara ve ithalât ta 131,341,209 dolara balığ olmuştur.

Büyük Britanya arazisine yapılan ihracat ta 1931 senesi Mart ayı esnasında 39,714,725 dolara karşı 23,386,946 dolar olmuştur ve ithalât ta aynı müddet esnasında yapılmış olan 13,023,328 dolara mukabil 7.701.687 dolara balığ olmuştur.

Dilenmekten vaz geçen dilenciler

Operator Emin B. in Şehreminiği zamanında, Darülaceze'deki dilencilerden müesseseden çıkarmak istiyenlerin 50 şar lira kefalet nakdiyeye bağlanmalarına karar verilmiştir. Bu suretle 30 - 40 kişi kadar eski dilenci 50 şar lirayı verip müesseseden ayrılmışlardır. Bunlardan üçte ikisi, mahalle ilmihaberleri ibraz ederek tescillenmiş vazgeçtiklerini söylemişler ve emaneten tutulan 50 şar liralara istidat etmişlerdir.

Saracoğlu Şükrü Bey hareketini tehir etti

Saracoğlu Şükrü beyin dün Paris'e hareketi muakkardır. Şükrü bey, hareketini daha bir kaç gün sonraya tehir etmiştir.

Belçika sefiri geldi

Ankara'da bulunmakta Belçika sefiri M. Raymond, dün şehrimize gelmiştir.

Boğazdaki Kömür depoları

Anadolu sahilinde kömürler kendi kendine yanyormu imiş?

Kömür depolarından sükâyat için her tarafa baş vuran Kurucu meclisler, bu derinden hükmün kurtulabilmek için uğraşmaya devam ediyorlar. Bunun için ayrı ayrı depoların sahipleri aleyhine ikamei dava eden alâkadardan bazılarının almış oldukları hükümler kısmen Temyiz'de tetkik te kısmen de bu davalar nakzan yeniden hali rüyette bulunmaktadırlar.

Depo müstecirleri, kendilerine belediyece Kurucuların depo mahalli olarak gösterilmiş olduklarını söylemekte, başka yere nakil lâzımsa gene belediyece yer gösterilmesi lâzım geleceğini ileri sürmektedirler.

Buna mukabil Kurucuların alâkadarların vekilleri, depoların müstecirleri senelerinde orada tesis edildiğini, sühate nazır olduğunu fennen sabit olan kömürlerin nakledileceği yerlerinin düştükçe mükellef olmadıkları beyan etmektedirler.

Vaziyet bu merkezde iken orta ya yeni bir mesele daha çıkmıştır.

Kurucuların Sovyetlere ait büyük bir kömür deposu vardır. Civar yalı sahipleri deponun oradan kaldırılması için mahkemeye müracaat etmişlerdir. Bu hafta mahallinde tetkikat yapılmıştır.

Bu dava rüyat edilirken, depo vekili, mükellifinin Boğaziçi'nin Anadolu sahilinde bir yer kulliyetli mikdarda Rus kömürü deponu ettiğini, bu kömürleri kendiliklerinden tesirâtı havaîye ile yamıya başladığını ortaya atmıştır. Bu iddiaya göre, Boğaziçi'nin öğleden akşama kadar güneşin altında bulunan Anadolu sahilinde kömür deposu itihazına, Kurucuların daha az müsaattir. Bu iddia ile Kurucuların kömür depoları derdi, yeniden bir de feni sahafaya girmiş bulunmaktadırlar. İki, şimdi bir de bu cihetten tetkik edilecektir.

Vilâyette

Kaçakçılık Komisyonu

Yarın vilâyette ilk içtimasını yapacak

Kaçakçılığın men'i hususatinde daha esaslı tedbirler itihaz etmek üzere Vilâyette bir komisyon teşkil edilmiştir. Komisyonun polis müdürü, jandarma komandanı alâkadar daireler müdürleri dahildir.

Komisyon yarın ilk içtimasını vilâyette yapacaktır.

Defterdarlıkta tebeddüller

Görülen lüzum üzerine Eminönü kazanc memuru Kâmil Bey Selâmsız şubesi bina vergisi tahakkuk memurluğuna, onun yerine Eyüp şubesi kazanc memuru Cevat Bey, ve bunun yerine de Sıhhiye Vekâleti muhasebesinden Kâmil Bey tayin edilmiştir.

Maarifte

Ders Müddeti

İlk mekteplerde 15 hazirana kadar temdit edildi

İlk tedrisat müfettişleri bir içtima yaparak ilk mekteplerin ders müddetinin bu sene 15 hazirana kadar temdit edilmesine karar vermişlerdir. Bu karar Maarif Vekâletine bildirilecek tasvip edilirse tatbik olunacaktır.

Muammer Raşit Bey Ankaradan geldi

Darülfünun emini Muammer Raşit B. dün Ankaradan şehrimize avdet etmiştir.

Millet mekteplerinden mezun olanlar

Bu sene İstanbul Maarif mütakası millet mekteplerinden 8344 erkek ve 4608 kadim mezun olmuştur. Sene başında 15922 erkek ve 11243 kadim kaydolmuştu. Bunlardan 5591 erkek ve 4913 kadim devam etmemiş ve muvaffak olamamıştır.

Günde 50-60 bin ayakkabı yapıyor!

Bunların yarısı çürük ve mukavvadan yapılmış ayakkabılarmış!

Bu neden böyle oluyor?

Ayakkabıcı esnafı arasında ciddi bir endişe baş göstermiştir. Bu endişe son günlerde piyasaya 200,000 çift Japon malı lâstik ayakkabı çıkarılmasından ileri gelmektedir.

Memleket dahilinde Türk işçileri tarafından yapılan lâstik ayakkabıları, eenebi mamulâtine rekabet edecek halde olmadıklarından yazlık keten kundura imalatı durmuş ve bazı kundura imalâthanelerinde işçilere yol verilmiştir.

Mevsim icabı, ayağa hafif gelen bu yeni ayakkabılara rağbet fazlasıyla olmuştur. Lâstik ayakkabıların fiyatları 125 - 150 - 200 ve 250 kuruş arasındadır. Bunların yerleri daha ucuza satıldığı halde piyasada geçen ve aranan eenebi malı ayakkabılardır. Son senelerde birçok orta halli aileler de bu ayakkabıların tercihan kullanılmaya başlamışlardır.

Yerli malların eenebi malı lâstik ayakkabılarına rekabet edememesinin başlıca sebebi bunları satan müesseselerin lâstik üzerine iş yapmalarındır. Lâstik ayakkabı imal eden işçiler, çıkardıkları malı sermayeleri az olduğu için satıcıya peşin para ile veriyorlar ve bunun içindir ki kolayca satış yapıyorlar.

Diğer taraftan Ayakkabıcılar Cemiyeti, mukavva ayakkabıların piyasada çoğalmasından şikâyettedir. Mukavva ayakkabıların çok ucuza mal edilebildiği için çifti 2 - 2,5 liraya kadar satılmaktadır. Bunların altı toprağa basan yerinde zar gibi ince bir tabaka müstesna olmak üzere köşele kısmı kâmilan tekeşif edilmiş mukavvadan yapılmıştır. Enaf, bu cins ayakkabıların içiyle itibarile çok bayağı olduğunu nazır dikkate alarak Çarşıkapıdaki ayakkabı borsasında mukavva ayakkabı alım ve satımını men etmiştir. Ayakkabıcılar Cemiyeti reisi Abdullah Bey, dün ayakkabıcı esnafını alâkadar eden işlere

dair muharririmize bazı izahat vermiştir.

Cemiyet reisi ne diyor?

Abdullah Bey demiştir ki: — Elimizde sağlam bir istatistik olmamakla beraber, bugün İstanbulda çıkarılan ayakkabıların yarısına yakın mikdarı fena maldır. Bir günlük imalat vasatı olarak 50 - 60 bin çift arasındadır. Bu imalat, ihtiyaçtan çok fazladır. Müzir rakabetler doğuran bu fazlalık işçilerin aleyhine netice veriyor ve memlekette henüz bir iş kanunu olmadıktan önce günde 24 saat çalışıyor. Bu suretle, işçinin kendisini zorlayarak çıkardığı işler de çürük oluyor. Malların gitkice fenasızlaşması sebep kavafıldır. Bunlar işçiyi çok az para veriyorlar. İşçi de kazancından ekileni, kullanılmadık malden çıkarıyor ve mesela köşele yerine mukavva koyuyor.

İstanbulda en kısa bir tahminle 20 bin kundura işçisi vardır. Büyük ve küçük kundura imalâthaneleri de 3 bine yakındır. Ancak bunlardan teşkil edilmiş olanlar (1000) iş geçmez. Kundura işçileri, senenin gayri muayyen üç dört ayında iş bulur ve diğer zamanlarda boş gezerek kazandıkları beş on kuruşu yerler.

İyi orta ve kötü malı halkın kolayca tercih edebilmesi temin maksadile ayakkabıların damga lamak için bir tasavvurumuz vardır. Fakat, buhran dolayısıyla işsizlik yüzünden elinin emeğiyle çok müşkülât çekerek geçinen fakir esnafı düşünerek şimdilik bundan vazgeçtik.

Lâstik ayakkabıların ithalinin menedileceğine dair kuvvetli vaatler almıştı. Fakat ümitlerimiz boşa çıktı. Daha birkaç gün evvel piyasaya 200 bin çift ayakkabı çıkarıldı. Başvekil Ps. Hz. nim avdetlerinde bu mesele hakkında yeniden temenniyatta bulunacağız."

Mahkemelerde

Bir ağız kavgasından çıkan cinayet

Unkapanında 15 yaşındaki Süleymanın meyhanesindeki cinayet nasıl olmuştu?

Geçen sene 24 temmuz gecesi Unkapanında Süleymanın meyhanesinde bir cinayet olmuş. Naci isiminde bir adam ölmüş, Enver, Ali, İbrahim isiminde üç kişi de yaralanmıştı.

Vak'ın faili olarak yakalanan Recep ve Süleyman isiminde iki kişi de istinak hakimi kararnameyle tevkif edilip ağır ceza mahkemesine sevk edilmişlerdir. Dün Ağırceza mahkemesinde bu sayarı dikkat cinayetin muhakemesi hitam bulmuş, iddia makamı iddiasını serdetmiş, müdafea vekilleri de müdafaaalarını yapmışlardır.

Cinayetin ika edildiği meyhanenin sahibi Süleyman 15 yaşında bir çocuktur ve kendisiyle beraber tevkif edilen Arabacı Recep bin evlâdı manevîsidir.

Recep evvelce arabacılar kâh yası imiş, nasılsa bu kâhyalık wa kada yaralılar meyhanesinde imiş İbrahime intikal etmiştir. Vaka gecesi İbrahim Süleymanın meyhanesinde oturup rakı içerken, diğer bir masada içmekte olan Recep:

— Herkesin arabası günde üç dört sefer yapıyor, benimki bir sefer... elimden kâhyalıktı da aldılar, diye bir söz atmıştır.

Bu söz bir münakaşanın başlanğıcı olmuş, Recepte İbrahim arasında başlayan münakaşaya Naci de müdahale ederek galiz bir küfürle Recepte tecavüzâtı nisyanide bulunmuştur. Bu müdahale Süleymanın nazarı dikkatini celbetmiş, Süleyman asker Nacinin babalığı olan Recepte küfrettiğini görünce:

— Sen karışma Naci, geri çekil! İhtarında bulunmuştur.

Naci bu ihtara:

— Sen susulan piç! hakaretiyle mukabele etmiş ve Recepte İbrahimin arasına girip ayırmak is-

Inhisarlarda

Rövelver Inhisarı

Vekâletin bir proje hazırladığı söyleniyor

Teressüh eden malumata göre, hükümet revolver tasikleri gibi revolver ithalatını da inhisar altına almayı düşünmektedir. Gümrük ve Inhisarlar Vekâletince bu hususta bir lâihya hazırlanmakta olduğu söylenmektedir. Bu sayede, memlekete revolver ithalatı hem daha esaslı inzibat altına alınmış, hem de daha mükemmel revolver getirilmesi imkânı temin edilmiş olacaktır.

Akşam gazetelerinden biri, dünkü nüshasında, revolver satış hükümetçe inhisara alımdan sonra, bu işin bir mukavele ile bir müteahhid verilmiş, hükümet tabancaların maliyet fiyatları üzerinden yüzde 25 vergi almak ta bulunmuş olduğunu, İngiliz lirası düşünce müteahhidin bazı taleplerde bulunduğunu, meseleli Maliye Vekâletine intikal ettiğini yazmıştır. Bu haber, evvel, henüz tabanca hükümet inhisarına alınmış olmadığı, sonra bu müteahhidle sabık şirket arasında mukavele akdedilmiş olduğu noktalarından tashiha muhtaçtır. Bu müteahhid, 30 bin revolver getirmiş ve hâsıl olan bazı nakat nazır ihtilafları mevzuine tetkik edilecek bulunmuştur.

Diğer inhisar müdürleri de gidiyorlar

Inhisarlar bütçeleri, bugünlerde B. M. M. Bütçe Encümenince tetkike başlanacağından inhisar Umum Müdürleri Ankara'ya gitmektedirler. Tütün Inhisarı Umum Müdürü Hüsnü B. yeni tabib edilecek müşterek kadro için esasen Ankarada bulunmaktadırlar. Barut Inhisarı Müdürü Lütfi B. bugün Ankara'ya gidecektir. Müskirat Inhisarı umum müdürü Asım B. de bir iki güne kadar Ankara'ya hareket edecektir. Müdürler, inhisar bütçelerinin encümen müzaheresinde hazır bulunacaklardır.

Yeni bütçe, meclisten geçtikten sonra inhisarlarin tedricen tevhidî tatbikatına başlanacaktır.

Bulgar Profesörü

Dün hukuk fakültesinde konferans verdi

Sofya Darülfünunu hukuku esasîye profesörü M. Stefan Gırof dün hukuk fakültesi konferans salonunda saat 12,30 da bir konferans vermiştir. Konferansın mevzuu "Bulgar kanunu esasîi menşe ve mümeyyiz vasıfları" idi. Konferansta Türk, Bulgar bir çok profesörler, talebe vesair zevat hazır bulunmuşlardır.

Hukuk fakültesi reisi Tahir B. M. Stefani hazuruna takdim etmiş ve profesörün konferansı hukuku esasîye hocası Mitat B. tarafından Türkçeye tercüme edilmiştir. Konferans çok alkışlanmıştı.

Tapu kursundan mezun olanlar

Tapu müdürlüğünde vilâyetlerden gelen tapu memurlarının iştirakile bir kurs açıldığını yazmıştık. Bu kursa iştirak eden kadastro birinci hey'etinden Talip, Bursa kadastro tasarruf azaşî Halit, Beyoğlu tapu memurlarından Muhsin, Üsküdar tapu başkâtibi Esref, İstanbul mühîmme kalemî sefi Neş'et, Ankara kırdemli memurlarından Asım, ve Nurettin ve Nami ve İzmir kadastro tasarruf azasından Cemal Beyler kursu ikmal etmişlerdir. Haber aldığımız göre kurs mezunları Adalar, Fatih, ve Eminönü kazasında hazıranda tatbik edilecek olan İsviçre usulü sicilli emlak tabirî ile meşgul olacaklardır.

Tapu sicilleri Tadilatı

Muaddel nizamname tebliğ edildi

Tapu sicilli emlak nizamnamesinde tapu ve kadastron umum müdür-lüğünce bazı tadilat yapılmıştır. Nizamname yapılan ve tebliğ edilmiş tadilat şunlardır:

1 — Tapu sicilli, her köy için ayrı ayrı olarak; sehir ve kasabaların ise icabına göre bir veya müteaddit mahalle itibarile tesis olunur.

2 — Aynı mntaka dahilinde aynı mal sahibine ait bulunan diğer gayri menkuller dahi, mal sahiplerinin talebi ile, umumî numara altında müşterek sahifelere tescil olunur.

3 — Çay ve rımk gibi akarsular hakkında verilmiş olan imtiyazlar, imtiyaznamelerde hilâfına hükümlenmediği takdirde hak sahibinin tahriiri talebi üzerine daimî ve müstakil olmak üzere tayin edilen şartlar da halinde teşkil olunur.

4 — Talep hakkı iktisap edenden sadir oluyorsa talebi dermanc edenin, hakkı iktisap eden kimse olduğuna tapu memurunun kanatı hâsıl etmesi icabeder.

5 — Tapu kütüğüne teşkil hurufu heca suretile yapılır.

6 — Gayri menkulün rehin hak kınun mahiyeti (ipoteke, borç senedi).

7 — Tarafeyn arazi üzerinde tal sinin yaptıkları takdirde tapu memuru rehin teşkilinden itibaren eder.

8 — Bir ipotekli borç senedi veya irat senedi tesisi talep olunduktan teşkiline salâhiyette olan tapu memuru aynı zamanda senedi tanzim eder. Bu senette, gayri menkulün mültayyet bulunduğu tapu kütüğü sahife numarası, köy veya mahallesini, semti meşhuru, sokakı, cinsi, evsafı ada ve parsel numaraları, kıymetini resmîyeci, gayri menkulü evvelce takyit etmiş olan mükellefiyetler ve gayri menkul teallük eden haklar "irtifak hakları, gayri menkul mükellefiyetleri, serbest derecelerde dahil olmak üzere mukadem rehin hakları" ve bilâhusus şerhler münderic bulunmaktadırlar.

Bir senet iptal edilip te yerine yeni senet verildiği takdirde bu yeni senette, eski senedin yerine kaim olduğu zikredilmelidir.

9 — Yeni sicillin teessüsünden evvel plân ve plânsız tapu tabir yapılabılır defterleri tapu idaresine devredilmiş olan gayri menkullere ait mülkiyet kayıtları bütün hukuk ve mükellefiyetleri ile birlikte 2 inci maddede yazık tapu kütüğüne re sen noklunacaktır.

10 — Plânlı veya plânsız tapu tabirî yapıncıya kadar tabir sahaları haricinde kalan sicillerdeki gayri menkul, tapu kütüğüne kaydolunur.

11 — Muteber bir kayda ve vesikaya müstenit olmaksızın bir mülk leh veya aleyhine veya bir şahıs lehine Kanunu Medeninin mer'iyetinden evvel vücut bulmuş olan aynı hakların ve şerhi icabeden bütün hakların.

Nizamnameye merbut cetveller vardır. Bunlarda tapu kütüğü, hacizler sicilli, mal sahipleri sicilli ve tapu kütüğü müşterek sahifelerine yeni nümüneler gösterilmektedir.

8 MAYIS 1932

İdarehane: Ankara caddesi,
100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet
Telefon Numaraları:
Başmuharrir ve Müdür 24318
Yazı İşleri Müdürlüğü 24319
İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

Türkiye için	Hariç için
L. K.	L. K.
3 aylığı 4 —	8 —
6 " 7 50	14 —
12 " 14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.
Müddeti geçen nüshalar 10 ku-
ruştur. * Gazete ve matbaaya ait
işler için müdüriyete müracaat
edilir. Gazetemiz ilanların mes'u-
liyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşillikler askeri rasat mer-
kezinden verilen malûmata
göre bugün hava bulutlu ola-
caktır. Yağmur yağması muh-
temeldir. Rüzgâr cennupan e-
sesektir.
7 - 5 - 932 tarihinde hava
tazyiki 762 milimetre en fazla
sıcaklık 26 en az sıcaklık
10 santigrat kaydedilmiştir.

FELEK

Sürpagop mezarlığı

Bu mezaristan bir hayli Er-
meni emvatını sinesine aldık-
tan sonra bizim Şehir stadyu-
mu ümidimizi de kara toprak-
ları arasına çekti. O titre ve
zayıf ümit te nihayet bu mezar-
lığın satılarak parasile yerine
başka bir yerde asrı (!) bir me-
zarlık yapılacağı hakkındaki
beyanatta öldürüldü ve gömül-
dü... Allah gani gani rahmet
eyleye!

Vaktile ben, safdil ben... Bu
mezarlığın stadyum olacağına
dair olan rivayetlere inanmış-
tım... Gittim, orayı ölçmüş,
cephesinin, tribünlerinin pis-
tinin ne şekilde yapılacağına da-
ir hayaller kurmuştum...

Zaman geçti... Bu rivayet-
ler değişti... "Sürp Agop me-
zarlığı çok kıymetli bir yerdir.
Orasını satıp parasile birçok
imar teşebbüsleri arasında bir
de stadyum yapılacaktır... Hemen
o mezarlığın ardında....

Eh buna da sevindik.. Alâ
şey.... Değil mi?...
Zaman en biaman bir mües-
sir olarak işledi ve hakikati
meydana koydu.

Ne o, ne öteki olacak.. Bu
mezarlık satılacak ve parasile
bir asrı mezarlık yapılacak...

Bu da bir fikirdir. Bir mem-
leketin asrı (!) ihtiyaçları için
de mezarlık, stadyumdan ev-
vel veya sonra gelmiş diye ka-
nunda, müdevvenatta bir satır
yoktur.... Bu yalnız telâkinin
tayin edeceği bir şeydir.... Ne
diyebiliriz? İstanbulun ölüleri
dirilerinden daha bahtiyar ise-
ler!...

**Macar millî takımı
mağlûp**

Eğer bizimkiler gibi düşü-

HAFTA SOHBETİ

BURHAN CAHİT

Kaldırım terbiyesi, sokak çocuğu.

[Mütaleasının beyanı zımında
Felek'e]
— Şoför dikkat!
— Şoför mektep var!
— Vatman dur!
Ceneviz zamanından kalmış
dar, iğri yollarda İngilterenin
demir şoseli caddelerinde fink
atan otomobil ve kamyonları
koşturuyoruz. Unutuyoruz ki
bizde (sokak) şehrin can dama-
rı değil halkın gezip eğlenme,
çocukların koşup oynama yeridir.

Esnaf mostrasını sokağa se-
rer.
Dükkancı mangalını sokakta
yakar.
Yemişçi küfesini sokağa bı-
rakır.
Elbiseci mankenini sokağa
koyar.
Berber traş suyunu sokağa
döker.
Seyyar esnaf işportasını so-
kağa yerleştirir.
Taşkasaplı Huriye Hanım ço-
cuğuna sokakta abdest ettirir.
Ve bizde sokak çocukların koş-
mama, atlamama, birdirbir, kay-
dırak oynamalarına mahsus bir
yerdir.
(Sokak) çok çocuklu ailele-

nüyorsa muhakkak Macar
edipleri, gazetecileri, mütefek-
kirleri, muharrirleri şimdi mah-
cubiyetlerinden yere geçmişler-
dir.. Çünkü son günlerde, Mac-
car Milli takımı Avusturya Mil-
li takımına ikine karşı sekiz gol
ile mağlûp oldu.. Bizim, Mac-
carlara mağlûp olduğumuz nis-
betin katmerlisi... Eğer bu hal
maazallah bizde olsa idi, belki
futbol federasyonunu linç etme
ğe teşebbüs ederdik... Maca-
ristanda bu mesele şüphesiz
bir sürü neşriyatı mucip ola-
caktır, lakin bu arada yerin di-
bine geçenler bulunmuyacağına
sizi temin ederim..

928 senesinde Macaristan
Amsterdam olimpiyadına Bado
isminde sülün gibi ağır çüsse
bir pehlivan gönderdi. Bu adam
927 de Avrupa şampiyonu ol-
muştı... Bado Amsterdamda
muvaffak olmadı, dört güreş
yaptı. İkisini kazandı. İkisini
kaybetti.. Her de sayı hesabı
le değil sırtı yere gelerek....
Bizim Çoban Mehmet te aynı
müسابakada tıpkı böyle netice
almıştı.. Yalnız Bado yendik-
lerini sayı ile yemeyip sırtını
yere getirerek yendiği için Meh-
mede sırada tefevvuk etmişti..
Bu Bado Amsterdam'dan
Peşteye döndüğü zaman ista-
syonda kendisine buketler ver-
diler, hediyeler verdiler. Çün-
kü bu çocuk memleketinin şe-
refini ihmal etmemiş fakat faik
hasımlar karşısında mağlûp ol-
muştur. Bizim Çoban Mehmet
te, İstanbula geldi ve bir mu-
hacir gibi Balikesire gitti. İri
yarı bir adam olmasa ismini bi-
le unuttuk..

Görülüyor ki spor telâki-
lerimiz, o memleketlerinkine
uymuyor.. Aldığımız neticeler
uymadığı gibi... FELEK

rin bahçesidir.
Evde yaramazlık eden çocuk
annesinden şu azarı işitir:
— Kâfir yumurcak, git so-
kakta gezin!
Bugünkü şehir hayatı için-
de sokağa bırakılan çocuk sağ
kalırsa bu, tesadüfün bir lütfü
dür.

Ve eğer bu çocuk günün bi-
rinde ezilir, parçalanırsa günâ-
hri sadece annesine ve babasına
aittir. Çünkü ona sokak tehlike
sini haber vermemey ve evdeki
oyun ve eğlenece arzusunu tes-
kin için onu sokağa salıveren
anası ve babasıdır.

Altlarındaki son sistem ve
en sür'atli otomobillerle şehir
sokaklarında adam çigneme-
mek için mühendislik eden ço-
förlere yalnız acımalıdır. Çün-
kü bu dört karışık yolda, soka-
ğa bırakılan çocuklar, sağını,
solunu bilmeyen sersemeler, yan
kaldırımın piyadelere, orta-
nım arabalara ayırdığını
bilmeyen mankafalar, karışık
karşıya geçmek için yuvarlı, a-
şağı bakmadan kendisini ulu
orta kapıp koyveren hebenka-
lar arasında bir kaza yapmadan
sıyrılıp geçmek pek kolay de-
ğildir.

Bizde insanlar otomobilden
değil, otomobil insanlardan ka-
çar. Ve kaçayım derken çok
defa bir yan kaldırma. Bir tel-
graf direğine. Bir köşe duvarına
çarpar. İntihar eder.

Bizde şoför dünyanın belki
en sabırlı, en temkinli, en bed-
baht insanıdır. Çünkü tehlike
karşısında, yol ortasını karpuz
tarlası sanıp alk alk çaddeyi
kulaçlayan bir sersemi çigneme-
mek için dört beş bin liralık a-
rabasını götürür ya bir ağaca,
ya bir direğe çarpar. Canına ve
mahna kıyar.

Bu kadar feragat ve feda-
kârlık etmesine rağmen suçlu
yine odur:

— Edepsiz herif! Az kalsın
beni çigneyecekti! derler.
Çigneseydi ne lazım gelir-
di.

Medeni dünyada bazı bilgi-
ler, görgüler vardır ki bunları
öğrenmemiz lazımdır.

Caddenin ortası arabaların-
dır.

Geçit yeri olmayan cadde-
lerde karşın karşıya geçmek
isteyenler yukarı ve aşağı bak-
mak mecburiyetindedirler.

Giden adam yolun daima
sağını takip eder.

Yol ortası çocukların oyun
yeri değildir.

Bunlar medeni bir insanın
bileceği şeylerdir. Biz yürüme-
ni bilmiyoruz.

Yan kaldırımda giderken bi-
le birbirimize çarpıyoruz.

Meydanlarda ve geniş cadde-
lerde kazık gibi otomobilin
önüne dikiliyoruz. Makine kuv-
vetini kendi sıska bacaklarımız-
la ölçüp sür'atli gelen bir oto-
mobilin önünden tavus gibi sa-
lma salma geçmeğe çalışıyor-
uz.

Sokak ortasında durup abha-

buyla sohbet ediyoruz.
Bunlar mankafalıktır.
Bir sokak terbiyesi vardır ki
bunu öğrenmedikçe ezilmeğe
mahkûmuz.

İsviçrenin çok şehirlerinde
yollar bizimkilerden geniş de-
ğildir. Ve otomobiller pek ya-
vaş gitmezler. Fakat sinek gibi
ezilen insan enderdir. Çünkü
halk yürümesini bilir. Dar bir
yerden geçerken sağını, solunu
bilir. Karambol olmaz.

Pariste otomobiller büyük
caddelerde adeta asker gibi
manga halinde akarlar. Şanze-
lize gibi geniş yerlerde ok gibi
uçarlar. Fakat buralarda mede-
ni bir insan gibi yürümesini bi-
len hiç bir insan ateşe yapışan
pervane gibi gidip kendini bu-
durması, firen yapması imkân-
ı olmayan otomobilin önüne at-
maz.

Geçen sene orijinal fikirler
otomobla mahir bir dostum
bulmakta kazaları için şöyle bir
mütalea savurmıştı:

— Ne yapmalı biliyor mu-
sun: Gazeteye ilân vermeli. De-
meli ki:

"Bugün bir otomobil Fatih-
ten Şişliye kadar bütün sürati-
le gidecektir. Saati belli de-
ğildir. Cadde ortasında gidip te
bu otomobil altından kalan dava
açamayacaktır"

Ve bunu haftada bir iki de-
fa yapmalı. Bak o zaman halk
yan kaldırımdan yürümeye na-
sıl alışır.

Lâtife bertaraf. Dansetmesi-
ni öğrendik. Poker oynamasını
öğrendik. Şapkamıza tüy tak-
masını öğrendik, falan filân..
Fakat yürümesini öğreneme-
dik. Çocuklarımızı sokak terbi-
yesi vermeyi öğrenemedik.

Yan sokaktan koşu koşu cad-
deye çıkan bir çocuğu otomobil
çignerse kabahat şoförde mi?

Bir yandan karşıya sağına,
soluna bakmadan Hacı gemisi
gibi geçmeğe, çalışan şermele-
ri otomobil çignerse, kabahat
şoförde mi?

Cadde ortasında Kovalamaca
oynayan çocuğu otomobil çig-
nerse kabahat şoförde mi?

Meydanlarda, geniş caddeler
de bisiklet talimi yapanları oto-
mobil çignerse kabahat şoförde
mi?

Bana öyle geliyor ki sokak
çocuğu babasından ve hocasın-
dan iyi nasihatler alınca ve hal-
kımızın kaldırım terbiyesi kema-
lini buluncaya kadar çok kur-
ban vereceğiz.

Burhan CAHİT

Pertevniyal Vakfından:
Şişli'de İzzet Paşa sokağın-
da Valde apartmanının 5 No lu
dairei 1 sene müddet ve 45-47
lira ecir misille; ve Kadırga'da
53 No. lu arsa 2 sene müddet ve
10 lira ecir misille ve yirmi gün
müddetle müzayedeye vazedi-
lmiştir. Taliplerin yevmi müza-
yede olan Mayıs 12 nci per-
şembe günü saat 16 ya kadar İs-
tanbul Evkaf Müdüriyetinde
Pertevniyal vakfı idaresine ve-
ya idare encümenine müracaat
etmeleri. (1568)

HİKÂYE

13.013 numaralı bilet

Pablo Martinez boynunu uzat-
tı ve içinde bulunduğu odayı tet-
kik etti küçük ve keskin gözlerin-
den hiç bir şey kaçırmıyordu.

Kalın perdeler her tarafı sı-
kı sıkıya örtmüştü ve elektrik a-
vizesinden dağılan bol ışıkta en
küçük bir hüzmeye bile dışarıya
sızmyordu.

Lâstik eldiven geçirilmiş elle-
rile kırdığı çekmeceyi kapattı.
Devrilen iki sandalyayı yerlerine
koydu. Sonra yatağın yorganını
ve çarşafını düzeltti.

Her şey yolunda idi. Sathi
bir bakış odada hiç bir gayriabi-
lik göremedi. Yalnız bir az e-
ğilenler ancak o zaman kanape-
nin altında bir çift çıplak ayak
görebilirlerdi. Pablo gecenin için
de bu adamı yatağında bastır-
mış, boğarak öldürmüştü ve sonra
da kanapenin altına sürüklemiş-
ti.

Katil son defa olarak bir kere
daha odanın her tarafına bakın-
dı. Yerde bir düğme gördü. Mü-
cadele esnasında ceketinden kop-
muş bir düğme. Derhal aldı ve
cebine koydu.. İçinden:

— Polislere ip ucu bırakma-
malı! diye düşünüyordu.

Lambaları söndürdü, çıktı ka-
pıyı kapadı ve gecenin içinde
kayboldu.

Pablo Martinez hepî biner-
lik bir deste banknota el sürme-
den, ne olur ne olmaz diye, bir
az bekledi. Maamafih bu kadar
ihtiyacı lüzum yoktu. Zira hiç
bir ip ucu bulamayan polis, hâ-
lâ bühde bir iz arayıp duru-
yordu. Gazeteler de pek maha-
retle ika edilen bu cinayetten art-
ık bahsetmez olmuşlardı.

Bir ay sonra Pablo Martinez
banknot desteğini çözdü ve bir
de baktı ki, bir piyango bileti..

Hemen ateşe atıp yakacaktı. Bir
kere numarasma bakmaktan ken-
dini alamadı: 13.013

Pablo düşündü:

— Şu bileti saklayalım, dedi,
13 numara bana daima yaramış
tır.

Artık o günü takip eden gün-
ler, Pablo için en mes'ut günler-
di. Nazarı dikkati celbetmemek
için fazla para sarfetmiyordu, fak-
at rahat yaşıyordu. Mükemmel
yiyordu, mükemmel içiyordu. Bu
tatlı günler böyle devam edip gi-
derken, bir gün gazetede 13,013
numaralı biletin iki yüz bin ka-
zandığını gördü.

Derhal odasına gitti ve para-
ları sakladığı gizli yerden bileti
çıkarak bir kere daha numarasa-
ma baktı. Aldanmıyordu. Kazan-
ma bileti, elindeki biletti. Alın-
nın terlerini sildi ve kendisini bir
sandalyaya bıraktı. Gözleri
biletin numarasma dikilmiş oldu
ğu halde düşündü, düşündü. Son-
ra sallanarak yerinden kalktı ve
dolapları bir işe konak çıkardı.
Silme bir kadeh yuvarladı. O za-
man yüzüne kan geldi ve kendi-
ni buldu.

— Vay canna! Öyle bir iş ki-
diye düşündü, ne yapmalı bil-
mem!

Piyango dairesinin nerede ol-
duğunu biliyordu. Kim kazan-
sa, bileti gösterir ve hemen-
ce o paraları alırdı. Alkolün
yaktığı beyinde iki yüz bin dan-
sediyordu. Birden bire dehşetle
geriledi. Kafasında danseden pa-
raların arasında kıyotın makine-
sinin hayaleti de belirmişti:

— Hayır Pablo, hayır! Kafanı
bu makineye mi kaptaacağım?
At şu menhus bileti bir kenara
ve çık şöyle biraz hava al!

Mükemmel bir akşam yeme-
ğinden sonra tiyatroya gitti. Ta-
bii locaya ve koltuklara değil, yu-
karıya galeriye! Fakat gözleri
sahnede bir şey görmüyordu.
Hümmaltı beyni tamamen çalış-
mıyordu:

— Ne de olsa iki yüz bin! Bi-
rakılır şey mi bu? diye düşünü-
yordu.

Beş gün böyle mücadele etti.
Gazetelerin istihbarat kısmında
bir kaç defa daha 13,013 numara-
lı biletin iki yüz bin kazandığını
n görmüştü.

Beşinci gün tahamülü hududa
dayandı. Gidip bu parayı isterse
sanki ne tehlike var! Bazı mem-
leketlerde olduğu gibi, bilet ala-
nın ismi ve adresi yazılmıyordu ki-
.. Hangi bilet kimin elinde belli de-
ğil.. Kim kazanan bileti gösterir
se parayı alıyor. Bir kaç kadeh
konyak yuvarladıktan sonra ka-
rarını verdi ve bileti cebine koy-
rak yola çıktı. Yolda ihtiyat ted-
birlerini ihmal edip etmediğini
bir kere daha düşündü. 13.013
numaralı biletin kimde olduğunu
kimse bilmesinin imkânı yoktu.
Daha sonra öldürdüğü adam tek
başına yaşayan bir adamdı. Ne
dostları, ne akrabası vardı. Pa-
blo buna çok emindi. Tahkikatını
kâmilat yapmadan bir işe giriş-
mek âdeti değildi:

— Adam sen de! dedi, beş
gündür beyhude kafanı yoruyor-
sun be Pablo! Haydi yürü!

Piyango dairesine girdi. Bile-
tini gişedeki memura uzattı. Me-
mur hiç bir hayret eseri göster-
medi. Sadece bileti sahibinden bir
saniye intizar etmesini rica etti.

Pablo bir aşağı, bir yukarı do-
layırken, beş günlük beyhude te-
laşını daha manasız buluyordu.

Birden demir gibi bir el bile-
ğine yapıtı. Katil kendisini kur-
tarmağa ve elini cebindeki ta-
bancağa götürmeğe çalıştı. Fak-
kat demir gibi el bileğini kuvvet
le büküti ve Pablo keleşpenin so-
ğuk temasını hissetti. Amirane
bir ses:

— Doğru dur, işte bitti! dedi.
Ve hakikaten keleşpe geçmiş,
iş bitmişti.

İki adam Pablo'yu dışarıya it-
tiler ve bekleyen bir otomobile
bindirdiler.

Otomobile yanına oturan po-
lis memuru müstezhiyane dedi-
ki:

— Görüyorsun ya, biz ne ka-
dar nazik insanlarız. Otomobili-
ni bile hazırladık. Beni tanıma-
dın mı? Müfettiş Gomez'li? Beş
gündür zati âlinizi bekliyorduk.
Doğrusu, biraz daha partiyi kay-
bettirirsin zannediyordum. Niha-
yet iki yüz bine dayanamadın
değil mi? Sana anlatayım: Haki-
katen talihin yokmuş. Sen öldür-
düğün adamın arasına evine ihti-
yar bir kadın geldiğini biliyor-
muydun? Adamaçığı bu kadına
13,013 numaralı bilet kazandırsa,
yarısını kendisine vereceğini va-
detmiş. Kadın da bunu ciddi zan-
nederek biletin numarasını al-
mış. Acaba sen bu bileti yaktın
mı yaktımadın mı diye düşünü-
yordum. Eğer yaksaydın, en
kıymetli ip ucu elden gidiyordu.
İyi ki yaktımadın..

Pablo polis müfettişine kinli
bir nazarla baktı:

— Eğer bu menhus numara
kazanmasaydı, beni zor yakala-
rdınız.

Müfettiş gülmüşüdi:

— Ben seni daha çok zeki zan-
nedirdim, dedi. Budala, sen o bi-
letin kazandığını mı zannediyor-
sun. Gazetelere göya kazandığı-
nı yazdıran benim. Amma sen
atırğın oltaya yakalandın. Kabah-
at benim değil. Asıl piyango sa-
na simdi çıktı. Şöyle zarif ve gay-
et keskin bir kıyotın bıçağı..
Haydi in bakalım aşağı!.. Tevkif
haneye geldik.

Harik Hayat Kaza ve Otomobil

Sigortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin
ÜNYON SİGORTASINA yaptırınız.

Türkiyede bilâfasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yap-
mayınız. Telefon: Beyoğlu 4886.

Bu gün
ASRİ SİNEMADA
SAHTE PRENS
Saat 16 1-2 matinesinde
ve her akşam Varyeteler

RADYO

Bugünkü program
İSTANBUL— (200 m. 5k.)
18 gramofon, 19,30 Bedayii mu-
sikiye heyeti, 20,30 Opera 21
Kemal Niyazi Bey heyeti, 32
Tango.

**SATILIK ve KIRALIK
HANE**

Beşiktaşa Kılıç Alide Alem
Kadın sokakında 12 No. hane (6
oda mutfah, bahçe, kuyu ve tu-
lumbası, terkos ve elektrigi havu)
satılık ve kiraltıktır. Görmek iste-
yenler yanındaki hanedevaya
bekçiden anahtarları alabilirler. Gö-
rüşmek için de Milliyet matbaası-
na Nihat ve Nuri Beylere mür-
acaat edebilirler.

Dr. Celâl Tefvik

Zührevi ve idrar yolu hastalıkları
mütehassısı: Sirkeci Muradiye
caddesi No. 35.
Her gün saat 14-19.

**3 üncü Kolordu
Hânları**

Tıbbiye Mp de mevcut 41 ka-
lem köhne eşya aleni müzayedeye
konmuştur. İhalesi 21-5-932
cumartesi günü saat 15 te ko-
misyonomuzda yapılacaktır.
Eşyayı görmek isteyenlerin
mezkûr Mp müdürlüğüne ve
şartnameyi alacakların komis-
yonumuza her gün ve ihaleye
istihak edeceklerin de vakti mu-
ayyeninde komisyonumuza mür-
acaatları. (238) (1718)

**Beykoz
ZİNDELER
YURDUNDAN:**

9 Mayıs 1932 Pazartesi akşamı
saat dokuzda kongra akt ve idare
heyeti intihap edileceğinden bilü-
mum azanın icabeti rica olunur.

Milliyet'in Romanı: 4

Eve Düşen Yıldırım!

Nahit Sırrı

Fakat Haydarpaşa ista-
stasyonuna geldikleri zaman
bütün başlar ona çevril-
di. İhtiyar komşu ile karısı,
istasyonda Ahmet Şükrü Efen-
diyi kucaklardan bile ağladılar.
Muazzez kendilerine uzun u-
zun mendil salladı.

Bindikleri ikinci mevki kom-
partmanında, biri taze ve biri
pek yaşlı iki kadımla iki küçük
çocuk vardı. Ahmet Şükrü E-
fendi bu kompartmanı mahsus
seçmişti. Fakat yine trenin bü-
tün genç erkekleri birer ikiye
kere koridordan geçerek kıza
dikkatli dikkatli, saygısız say-
gısız baktılar. Onun gençliği
ve güzelliği, ne kadar mütees-
sir ve mükedder görünürse gö-
rünsün kendisini küstah ve is-
tekli nazarlarla seyretmek için
erkeklerle demek ki bir hak bir

bu nazarların farkında bile de-
ğildi. Arada bir ağlıyor, bazan
da başını pencerenin kenarına
dayayıp dışarıları seyrediyor-
du.

Gece başını amcasının omu-
zuna koyarak uykuya daldı.

Kimıldanıp çocuğu rahatsız
etmekten korkarak, Ahmet Şük-
rü Efendi hiç uyuyamadı. Çok
istediği halde bir kıza dünyaya
gelmemiş olan yaşlı adam, ba-
şı omuzuna dayalı uyuyan ve
uykusunda mahzun mahzun içi-
ni çekerek ara sıra titreyen
ince kıza karşı duyduğu hima-
ye ve sevgi hislerini, hiç bir za-
man bu kadar kuvvetle hisset-
memişti.

Ankara istasyonuna vardık-
ları vakit, başını dışarı çıkardı.
kabalıkların içinde oğulları-
le zelinini arayıp buldu.

görmüş ve yaklaşmışlardı. Ah-
met Şükrü Efendi kompartma-
nın penceresinden eğildi, yanın-
da duran Muazzezi göstere-
rek: — İşte yeni kardeşiniz,
benim küçük kızım! dedi.

Namıkla Sait, kızın karşı-
sında şaşırmış ve şaşırıklıkların-
ın farkında olmadan bakıyor-
lardı. Şayeste'nin zayıf esmer
yüzünden de hafif bir kızılık
bulutu geçti. Şükrü Efendi-
nin telgrafı Cebecideki eve
vardı varalı, yola çıkan bu mi-
safirine genç kadın pek büyük
bir merakla bekliyordu. Fakat
onun bu derecede güzel olaca-
ğını hakikaten tahmin edeme-
mişti. Genç kız trenin indiği
vakit ona sarılıp yüzünü öp-
mekten, evvelce buna karar
vermiş olduğu halde kendisini
bir şey menetti. Adeta soğuk
bir sesle:

— Safa geldiniz! dedi.

Kocası ile kaynı da sikil-
miş görünüyordular. Sessiz ses-
siz el verdiler ve "Safa geldi-
niz!", bile diyemediler..
Önlerinde iki ağır bavulla

şayan bir ihtiyar hamal, kala-
balık arasında istasyondan dış-
arı çıktılar. Ahmet Şükrü Efen-
di müşteri bekliyen otomobiller-
den birine yaklaştı ve ilk
önce Muazzezi bindirdi. Saide
şoförün yanında oturmak dü-
şüyordu. Fakat Namık iğeri-
ye, öne alınmış ve yanında Sai-
din oturulabileceği yere ba-
vullar konmuştu. Şayestenin
gözleri hep kocasının üzerinde
kaldı.

İstasyondan Taşhan meyda-
nına giden yolda her iki kardeş
te sessizce şehre, üzerinde tü-
nemiş kocaman bir kuş gibi
kalesile gittikçe yaklaşan ve
mayıs güneşinin şeffaf ışığı
içinde yayılan Ankaraya bak-
tılar. Onu hiç bu kadar cana
yakın ve güzel görmemişler-
di.

Hayatının kimb

Edebiyat

Kahrolsun Goethe!

Goethe'nin ölümünün yüzüncü yıl dönümü münasebetle, dünyanın her tarafında olduğu gibi, bizde de ihtifaller tertip olundu. Karınca kaderince fahasınca, bu en büyük insandan bizde de bahsedildi. Mecmualar, gazeteler sütun sütun yazı yazdılar. Konferanslar verildi, alkışlandı. Goethe'nin ismini işitmişler bu ismi öğrendiler. Onu az tanıyanlar, daha iyi tanıdılar.

İnsan kabiliyet ve zekânının üstüne çıkan bu büyük baş ölüme de herkes eğildi.

Fakat biliyor musunuz, bütün bu ihtifaller, konferanslar, sütun sütun yazılar bize ne öğretti, Goethe'yi nasıl tanıttı?.. Eğer Türk dili ile yazılan ve söylenenlerin bize tanıttığı Goethe, Almanya'nın ve bütün dünyanın tanıdığı Goethe ise, kahrolsun bu san'atkar!

Halbuki, başka milletlerin tanıdığı Goethe, bize tanıttıktan sonra ne kadar ayrı, ne kadar başka bir adamdır. En fazla sahlâhiyet, ihtisas, ve kıymet taşıması lazım gelen dürülfünunda verilen konferans bile, Goethe'yi bize ne feci bir şekilde tasvir etti. Dikkat ediniz: Tanıttı, öğretti, demiyorum. Çünkü Garp edebiyatı tarih müderrisi bize yeni bir şey öğretmedi. Bildiğimiz şeyleri, bazı noksanlarla tekrar etti.

Bugünkü neslin okumasını, bilmesini, öğrenmesini istiyen düşünürler, niçin vazifelerini yapmıyorlar, niçin Goethe'yi tanıtmıyorlar?.. Goethe'nin büyük san'atkarlığı Frankfurt - le - Main'de doğmasından, Weimar'da ölmesinden mi ileri geliyor?.. Eserlerinin isimlerini saymak, eserlerinin evlendiği kadınların maceralarını anlatmak, soyahatleri ni sıralamak, hususî hayatını ge-

Konserler

Mösyö Bergerin konseri

İstanbulda birçok kıymetli talebe yetiştiren üstat ve san'atkar M. Berger, 13 Mayıs cuma günü Ünyon Fransızca bir konser verecektir. Kendisini tanıyanların hep si ve sehrimizin yüksek musiki muhitleri bu san'at gününü büyük bir ilgiyle bekliyorlar. Konser hakkındaki fikirlerimizi daha sonra neşretmeye çalışacağız.

Münir Nurettin Beyin konseri

Münir Nurettin B. bu sene üçüncü ve sonuncu konserini 5 Mayıs perşembe akşamı Glorja sinemasında verdi. Halkımızın büyük teveccühüne mazhar olan Münir Nurettin B. bu defa gene zengin bir programla dinleyicileri zini memnun etmiştir. Bu defaki program her zamankinden daha parlak ve kıymetli parçaları ihtiva ediyordu. Dede efendinin "Ey genç dihen" mahur bestesi ile başlayan programda Lem'i Beyin "Severim her güzeli" şarkısını okurken vecdinde dinleyen hazırun bu şarkıyı pek

Balkan Ticaret Odası

Mayısın üçüncü haftasında şehrimizde açılıyor

Mayısın üçüncü haftasında yapılacak olan Balkan ticaret odası resmi kışadâ icra edilecek olan Balkan Ticaret Odası hazırlığı meşgul olmağa İstanbul Ticaret Odası memur edilmiştir. Oda derhal hazırlıklara başlamıştır.

Altı Balkan hükümetinin iştiraki ile tesis edilmekte olan Balkan Ticaret Odasının küşat resminde büyük merasim yapılacaktır. Hazırlıklarla meşgul olacak olan altı Balkan memleketi mümessillerinin bugünlerde şehrimize gelmelerine intizar edilmektedir.

Balkan Ticaret Odası merkezi de birçok iktisadi mümessillerin içinde bulunduğu 4 üncü Vakıf handa olacaktır. Balkan bütün konferansı da aynı hafta için de icatı edecektir.

liği güzeli masal söyler gibi mırıldanmak onun yüksekliğinin sebepleri olarak mı işaret ediliyor?..

Goethe bu mu?.. Goethe bunları yapan adam mı?.. Bütün dünya Goethe'yi böyle mi tanıyor?.. Onun özü, cevheri, büyük san'at kabiliyetinin tahlili, sağlamlık eserleri, tesirleri hani, sağlamlık eserleri, tesirleri hani, nerede?.. Asıl tanınmamız lazım gelen büyük adam, biz ortadan yok ettik. Onun yerine serseri, hercai bir adam koyduk. Ve mırıldanıyoruz: Goethe büyük adam, dâhi adam. Hangi öz bilgisi istinat ederek bu hükümü veriyoruz?.. Hayır, bizim sesimiz sadece bir aksî sadadır.

Goethe'nin dehasını haykıran dünya, bizden de yalnız bir aksî sada işitiyor. Bizim tanıdığımız Goethe gülmüş bir adam olmaksızın ileri geçmez.

Goethe'nin san'atını, dehasını bize tanıtmayan düşünkü neşe hangi kadrisinaslığı, hangi hümeti gösterelim? Goethe'nin kitaplarının kaplarına okuyan ve bize isimlerini söyleyenler, sahifeleri çevirip satırların arasındaki mana ve kudreti öğrenmeği ve öğretmeği bir vazife addetmediler.

Ortada bir deha var. Bu deha hakkında yeni noktalar, yeni fikirler, yeni tahliller yapıyor. Garpla bizi günü gününe temas ettirmiyorlar. Weimar, Faust, Werther diye zikrediyorlar.

1932 de, bize Goethe hakkında konferans, makale diye verilen şeyler, kırk sene evvelki Büyük Ansiklopedide Goethe için yazılan 8 büyük sahifeden daha kıymetsiz, daha özsüzdür..

Biz Goethe'yi tanımak istiyoruz, kahrolsun bize tanıttılan Goethe!..

Reşat FEYZİ

SAN'AT ALEMİNDE

Ml. Diplaraku

Matmazel Talia Diplaraku şehrimize geldi. Misafirimizdir. Kendisini izaz ettik. İstanbul şehri, ona göbeğinde bir salon tahsis etti. Vali ve belediye reisini gönderdi. Sergisinin kapılarını açtı. Büyük bir meraklı seyirci kütlesi konferansını dinledi. Kendisi tebrik edildi. Matbuat sütunlarında mevkii sitayiş verildi.

Matmazelin boyaya karşı rağbeti ve Akdenizi geçerek memleketimize kadar tuvallerini taşıma külfeti hakikaten şayanı takdir ve teşekkürdür. Türk münevverleri misafirlerine karşı elinden geldiği kadar vazifesini yaptır. Serginin küşat merasiminde bulunan kalabalık içinde ben de vardım.

Matmazelin müsaadesile ben de vazifemi yapayım.

Ben de Galatasaray mektebinin duvarlarına çakılı bu kırk beş tuvalin sahibini cesaretinden dolayı tebrik ederim.

San'at bahainde her halde alış tıklarını tahmin ettiğimi bir lisan la eserlerinden bahsederken onları lâletayin bir takdir ve sitayiş tufanına boğmaktığımdan her halde memnun olmuyacaklarını umar ve hatır için değil, san'atı yapacak her hangi bir ten kitten de incimiyebileceklerini ümit ederim.

Matmazel Diplarakanın gördüğümüz tuvallerinden eindiğimiz fikir, Matmazelin resim san'atı denen ciddi bir iş rağbet ve tevaccüh göstermişler boylarını gorgof işergibi kullandığı merkezinde. Bu tuvalerde resme mahsus teknik yoktur. Bunlar, desen, renk ve kompozisyon gibi bir tabloda aranılması zarurî olan vukuf, melek ve orijinalite den mahrumdurlar. Bir resim, rengine ehemmiyet verilmeksizin yapılabılır. Fakat elverişli kompozisyon itibarile mükemmel olunur. Resimde ifade, kompozisyonun sağlamlığı kaimdir. Öylesine kompozisyon ki meslek taşın, temaşağın veya münakkıhın onu ne sağından, ne solundan, ne tepesinden, ne gerisinden bir santim kırpmasın. Bir resim de ton olmayabilir. O zaman de sendeki ifadeye, manaya bakarsız.

Desen sağlam ve kuvvetli ise onda orijinalite bile aramaksızın "Güzel"dir., Diyebiliriz. Matmazel Diplarakanın tuvallerinde de resme mahsus ifade ve ahenk yoktur. Zaten bu tuvaleri pentürün çerçevesi içinde görmemek icap ediyor.

Zaten onlar bana müşamba üzerine değil, krepdösün üzerine işlenmiş, Lüi Kenz kanapeleri süslüyen yastıkları hatırlattı.

Matmazelin resim tekniğine bezli iltifat etmedikleri, yani resmin sarf ve navhile kendilerini pek üzmedikleri muhakkak. Bunları söylemekle vazifemi yaptıkta sonra kendilerini hümet ve tazimle selamlarım.

Elif NACI

Ml. Diplaraku

San'at sahifemiz

Her hafta salt günleri intişar etmekte olan San'at sahifemizi bundan sonra muntazaman pazar günleri bekleyiniz.

Vagner

"Fridrih Ayzenler" dan naklen— Garp musiki üstatlarının en kudretlilerinden biri olan Rişard Vagnerin karısından sonra oğlu da öldü. Kozima Vagnerden sonra Zifrid Vagner..

Kudretli bestekârın hayatına ait safsalar,— Garpta her hakiki san'at için olduğu gibi — şimdiki kadar Avrupa'da ve bilhassa Almanya'da sütun sütun, cilt cilt anlatılmış, alâka ile okunmuştur. Şimdi karışın ölümünü takip eden oğlunun gazeteleri, gene Vagneri hatırlıyor, hatırlatıyorlar, anlatılan şeyleri yeni şekillerle dokerek tekrarlattıkları gibi, en küçük teferrüata ait bile olsa, edindikleri yeni râflümü neşrediyorlar. Bu arada yeni ölen o-

Wagner

ğulun ve daha evvel ölen annenin isimleri, şahsiyetleri etrafında yazılanlar da hayli dikkat uyandırdı mahiyettedir. Bilhassa annenin ismi ve şahsiyeti etrafındakiler.

Vagnerin karısı Kozima Vagner, Vagnerle muasır ve büyük bestekâr Fransız Listin kızdır. Vagnerin ikinci karısıdır. Vagner, onun ikinci kocası olduğu gibi, 1866 senesinde Dresdende Vagnerin ilk karısı Fray Minna öldükten sonra, 1870 senesi haziranında Kozima kocası Bülovdan boşanmış ve ağustosunda Lutserde Vagnerle evlenmiştir.

Boşanma, evlenme?.. Vagnerle aralarında kuvvetli bir aşk mı vardı? Evet, Kozima, Vagneri eskiden beri seviyordu. Sevgi, takdir, hayranlık, Kozima, Vagnerin kudretli şahsiyeti karşısında bu duygularla sarıştırmıştı. Ve o, Vagner ilk zamanlarda boşu gider gibi görünen büyük ve yüksek hamlelerini yaptığı zaman, onun menfi neticeden ümitsizliğe düşmemesi için temin etmiş, bariz hususiyeti haiz san'at hareketlerine musırın devam etmesi, yılmama için kendisini teşci ve onun kudretine derin bir itimat besliyerek onun için mücadele etmiştir.

Kozima, Vagnerle 1853 senesinde bir akşam tanışmıştı. Büyük annesinin evinde idi. Babası Frants List, o akşam Paristen döneceğini ve lilyaklı iki dost getireceğini bildirmişti. Kozima, o zaman 16 yaşında idi. Kendisinden bir yaş büyük ablası ve küçük kardeşi Danyel, üçü heyecan içinde idiler. Misafirleri bekliyorlardı. Nihayet geldiler: Rişard Vagner ve Hektor Berlioz. Bu akşam toplantısına musiki münakkıhı Jül Janin de davetli. Çocuklar için bu yeni bir akşam. Vagner büyük bir "Nibelungen" operası vücude getirmek için kağıt üzerinde tesbit ettiği tasavvurlarını anlatıyor, yazdıklarını okuyor, hararetleniyor, arada parmaklarını piyanonun dişlerine vurarak acı acı kordlarla anlatıklarını daha canlı olarak ifade etmek istiyor. Çocukların üzerinde bu halin bıraktığı tesiri biraz yadırgamak denilebilir. Bununla beraber şahsiyetinin hususiyetleri, ruhlarında derinleşen bir iz bırakıyor.

Az zaman sonra, üç çocuğun gençlik hayatlarında karşılaştıkları ikinci mühim hadise: Anneleri Kontes Dagule tekrar tesadüf!.. Bu tesadüf, Hektor Berliozun bir konserinde oluyor. Bir zamanlar Frants Listle ateli bir sevgi hayatı geçirmiş olan Kontes, nihayet ondan uzaklaşmıştı. Şanzelizedeki konağın, "Villa roz" un kapıları o devrin bütün mesur adamlarına açıktı. Çocuklar, ayrı yaşadıkları annelerine o zamana kadar ancak birkaç defa böylece görüşmüşlerdi. Konserdeki tesadüfte, Kontes onları villasına davet etti. Gittiler ve güzel zeki kadın tarafından teşhir edildiler. "Danyel Ştern" ismi altında eski muhibbesi Jorj Sanm edebiyat sahasında yoluna takip eden kadim! Konser verilmek için seyahatlere çıkmadığı zaman, Vaymar civarında Altenburgta oturan List, bu yakından, sıksık ta nismayı hoş görmedi. Belki de bu hoşnutsuzluk, o sıralarda aralarında rabıta bulunan Grefin Karoline Vit-regensteynin kıskançlığı tesirile olungesinin eski mütebbiyesi Madam Paterinin List tarafından Parise gönderilerek çocukların temamilen onun terbiyesine tevdi edilmesi için List üzerinde nazif oluyor.

Bu sırada çocuklar habalarından Kontesle olan macerasını biliyorlar.

silâtile öğreniyorlar: Pariste buluşup birleşmeleri, muhtelif yerlerde buluşmaları, mes'ut, zevkli hayat ve bu arada üç kardeşin birer birer doğuşları ve bütün bu romantik sevgiye rağmen günün birinde ayrılış. Kontestin,, Listten uzaklaşmasına sebep, bestekârın Lola Montez isminde bir dansözle sevişmesi olmuş, bu yeni temayül üzerine Kontes aralarındaki müşterek hayatın devamını imkânsız olduğu neticesine vararak, Şanzelizedeki villasına çekilmişti.

İşte Kozima, Listin hercaılığı, ve faszlılığı üzerine biten müşterek sevgi hayatı esnasında hemşiresi Blandineden bir sene sonra Komer sahilinde Villa Melzide doğmuş. — 1837 senesinde — ve Jorj Sanm bir romanındaki tip düşünülerek, kendisine onun ismi olan Kozima ismi verilmiştir.

Kozima ve kardeşleri annelerinin salonunda Vagnerin eserlerini tanıtıyorlar. "Lohengrin", "Tanhojzer" gibi eserlerini. Babalarının tavsiyesi üzere iyice öğrendikleri bu kuvvetli eserleri, anneleri de tanımak, bilmek istiyor. Vagnerin musikinin en hararetli propagandasını yapan, içlerinden bilhassa Kozimadır. Onu ve onun bu büyük bestelerini yalnız annesine değil, her kese beğendirmek, sevdirmek istiyor.

Çocuklar, annelerinin salonunda şair Lamartine, müverrih Rönanla ve Paristen edebiyat ve musiki sahasında yüksek mevki sahibi diğer şahsiyetlerle tanışıyorlar. Bu esnada Balzakın, "Beatris" ismindeki romanını, anneleri Kontese babalarının hususiyetlerine dair Jorj Sanm kendisine anlattıklarına istinat ettirerek yazdığını da işitiyorlar.

Derken babaları çocukları Vaymara çağıyor. Paristen hareket ediyorlar. Kendilerini Paristen Vaymara götürür, Listin muhabbetini kazanmış talebelerinden Bülovun annesi Fray fon Bülovdur. Danyel oraya dönüyor, Blandine ve Kozima Berline giderek, babalarının tahsil ve terbiyelerini kendisine bıraktığı Fray fon Bülovun yanında kalıyorlar.

Pariste iki hemşire ile evlenmek isteyen bazı kimseler çıkıyor, fakat bu teklifler müsait şekilde karşılanmıyor. Kozima, evlenmemekte muşır. Bilhassa o! Babası, onun gözü yüksek olduğunu ima eder tarzda cevap veriyor. Acaba, kızının Vagnerle olan temayülünü daha o zamandan sezmiş mi idi? Kim bilir. İhtimal öyle!

Berline Kozima ile Hans fon Bülov buluşuyorlar. Hans fon Bülov da Vagnerin musikinine Kozima kadar temayül duyuyor. Bülov, Vagnerin "Tanhojzer" operasının uvertürünü idare ederken samiler tarafından ıslıklı mukabele görüyor. Sinirli, çok hassas olan Bülov, bu ıslıklar arasında adeta kendinden geçiyor.

Kozima, bu eserin bir şaheser olduğuna emindir. Bunu Pariste iken piyanoda çalmış ve dinletmiştir. Bülovun ıslıklanma üzerine teassüre düşüğünü görünce, onu teselli etmeği vazife biliyor. List, sevdiği talebesine evine kadar refakat ediyor. Pencerede ışık var. List, kapıda ayrılıyor. Bülov, yulkarıya çıkıyor. Kozimayı uyandırmak, kendisini bekler buluyor. Kozimanın teselli vermesi o kadar samimi ki! Bu gece konuşması, bu kadarla kalmıyor. Nasıl oluyorsa oluyor, Kozima, Bülovla evleneceğine söz veriyor.

Kozimanın babası, bu kararı öğrenince, evlenmelerine muvafakat ediyor.

— Devam edecek —
Mehmet SELİM.

M. Mac Donald'ın sıhhati

LONDRA, 7 A. A. — Dün akşam neşredilen sıhhi bülten M. Mac Donald'ın hiç istirahat çekmeksizin rahat bir gün geçirmiş olduğunu ve ameliyat edilen gözün salâha doğru terakki etmekte bulunduğunu bildiriyor.

Bir inhidam ve yangın

NEVYORK, 7 A. A. — Cunnard kumpanyasının merkez işkalesi yıkılmış ve 2 milyon dolara balığ olduğu tahmin edilen hasaratın vukuuna sebep olmuş tur.

Etfajye efradından 150 kişi dumandan pek fazla müteessir olmuşlardır. Alevler diğer işkalelere de sirayet etmek tehlikesini göstermektedir.

Fragonard

Aşk mektubu (Fragonard)

Fragonard evvelâ Chardin'in talebesi olarak resime başlamıştır. Bir noterin yanında kâtip bulunduğu sıralarda Boucher kendisini o tuzlu defterlerin arasından çıkararak Chardin'e teslim etmiştir. Uzun müddet Chardin ile beraber çalışan Fragonard bilâhara Boucher'in yanında da çalışmıştır. Fragonard iptida Boucher'iyi taklide başlamış, o kadar ki Boucher kendi resimlere onları terfih edemeyecek bir vaziyete gelmiştir. Bu sebepten saray için yapılacak halı örneklerini kartonlara yaptırmak için Boucher'in siparişlerini ekseriya Fragonard yaparmış.

1752 de Roma mükâfatını kazandı; halde hemen İtalyaya gitmedi. Uzun zamandan beri

Fecir (Fragonard)

Mülhak bütçeler

ANKARA, 7 — Önümüzdeki hafta meclis heyeti umumiyesinde mülhak bütçelerin müzakeresine başlanacaktır. Bu bütçelerin vergi kanunu lâihaları takip edecektir. Umumi bütçenin müzakeresi ayın yirmisinden sonra kabül olacaktır, bunun için vergi kanun lâihaları nun müzakeresinin bitmesi lâzımdır.

Umumi bütçenin müzakeresi sırasında, meclis her gün öğleden evvel ve sonra olmak üzere devamlı içtimalar aktederek bütçeyi hazırandan evvel intaca gayret eyleyecektir.

İzmir rıhtım şirketi satın alınıyor

ANKARA, 7. — İzmir rıhtım şirketinin hükümetimiz tarafından mübayaası takarrür etmiştir. Bu hususta mezkûr şirket hissedarlarını temsil eden bir fransız avukatile nafia vekâleti arasında müzakere cereyan etmektedir.

Hükümetimiz tarafından peşinen verilmiş üzere teklif edilen meblağ hissedarlar tarafından gayri kabili kabul görüldüğünden, mübayaâ şeklinin 20 sene içinde edilecek taksitler dairesinde tesbiti için temaslara devam edilmektedir.

5 senelik yeni bir yol programı

ANKARA, 7 — Vilâyetlerin üç seneden beri tatbik ettikleri yol inşaatının üç senelik programı bu sene nihayet buluyor. Bunun için Nafia vekâleti yeniden beş senelik bir yol programı hazırlayacaktır. Vekâlet yakında vilâyetlerin mütalealarını soracaktır.

geçirdiği sıkı terbiye ve inzibat havasını bırakmadı ve himaye gören talebeler için açılmış Ecole Rayale'e girdi ve orada asıl san'atinin kemal devresini buldu.

1766 da Romaya gitti. Orada Fransız akademisinin pansiyoneri sıfatile çalıştı için hareketimda tamamilen serbest değildi. Bu sebepten orada da kilise kubbele rindeki freskleri, saray tavanlarındaki dekorları kopya ettirmiyorlardı. Nihayet eli san'atine ta mamen hâkim olunca gözlerini tabiata açtı. Ve ciddi surette çalışmaya başladı.

1761 de Parise döndüğü zaman resim akademisinin kaplarından girmek çaresini aradı ve 1765 de de akademiye aza oldu.

O da Renoir gibi hiç yorulmaksızın an'ane icaplarından hiç ayrılmadı. Rembrandt'ı daha iyi anlamak için onun gölge ve ışık tezatlarını kopya etti. Fakat bilâhara Rubens'in esquisse'lerini gölgede bırakacak muvaffak kompozisyonlar yaptı.

Fragonard'ın san'atında bu şuur cazibesidir. Öyle bir şuur ki, mevzuu belki bugün bizim modern kulaklarımıza belki biraz yabancı gelir. Fakat öyle olmakla beraber, bu şuurun, suruna hâkim bir beşeriyetin mutlak bir malı olduğu da muhakkaktır.

En karışık zamanlarda bile rahat bir hayat geçirmiş, yıldız en fırtınalı senelerde bile başından ayrılmamış, ihtilâl zamanlarında bile güzel san'atlar dikta-tör vazyetinde bulunan Davit kendisini himayesi altına aldığı için ihtilâlin karışık günlerinde bile iyi yaşamıştır.

1806 da nişyan halinde ölmüştür. (1732) de yani bundan tam iki yüz sene evvel doğduğu na nazaran ötürken 84 vasmda idi.

Fecir (Fragonard)

Ticaret müdürlüklerinde tebeddüller

ANKARA, 7 — Bursa ticaret müdürü Mes'ut Bey Trabzonca, Trabzon ticaret müdürü Necdet Bey Bursaya nakledilmişlerdir.

Kayseri ticaret müdürü Burhan Bey vekâlet emrine alınmış tur. Yerine Konya ticaret müdürü Ekrem Bey tayin olunmuştur.

Mersin ticaret odası başkâ-tibi Haydar Beyin iktisat vekâleti neşriyat müdürlüğüne tayini takarrür etmiştir.

Kanla temizlenen aşk rekabeti

Evvelki akşam Menemende hükümet civarında kadın yüzünden kanlı bir hadise olmuştur. Neticede bir kişi ölmüş, bir kişi de ağır surette yaralanmıştır.

Maktul; Hüseyin namında genç bir kipti, katil ve mecruh ta yine aynı tayfadan Ali namında bir gençtir.

Hüseyin evlidir ve Rahime namında bir baldızı vardır. Ali, Rahimeyi sevmiştir. Fakat rakip olarak Hüseyinle karşılaşmıştır. Çünkü Hüseyin de kendi baldızı ile alakadardı. Kavga bu yüzden çıkmış ve her iki taraf bıcaklarına sarılarak birbirlerini tehlikeli surette yaralamışlardır. Neticede Hüseyin ölmüştür. Ali de, ağır surette mecruh olarak İzmirde sevkedilen imdadı şahih otomobil ile İzmir memleket hastanesine getirilip yatırılmıştır.

Şehir meclis'nde hararet derecesi yükseliyor

(Baş 1 inci sahifede)

razife ve salâhiyeti vardır. Muhiittin B. Belediye vazifesini yapıyor, dedi. Bu noktada kanaatlerimizin mutlaka bir olması icap etmez. Ben bazı noktalarda yapılmadığına kanaim. Belediye reisinin hüsnü niyetine, samimiyetle çalıştığına kani olanlardanım. Fakat bu kadarı kâfi değil. Biliyoruz ki bu meclisin sakafı altında toplanan bizlerin vazife ve salâhiyet hudutları pek dardır. Ancak hepimiz memlekette mütevellî siyasî, içtimâî iktisadî vazife ve mesuliyetler almış insanlarız. Binaenaleyh her vesile ile bu vazifelerimizi ifa fırsatlarında müteyakkız olmak mecburiyetindeyiz. Belediye reisi de Belediye teşkilâtı da bu mecburiyetlerle başbaşa. Eger, hattâ kanunî salâhiyetler bile bu noktalarda istihsaline kifayyet etmiş olsaydı, takdirine teşebbüs etmek zaruretleri vardı. Kanunları doğuran ihtiyaçlardı. İhtiyaçlarımızı neyi emrettiyorsa onu yapmak lâzım değil elzemdir.

Bir iki misal

Belediye'nin vazifesini lâyıkile yapmadığı hakkında bana kanaat ve ilham veren bir iki misali burada zikredelim. Bilfarz et kurban bayramından sonra durup dururken 120 kuruşa kadar yükselmiştir. Ekmeğin tereffüünde Belediye'nin saptanıp kaldığı köh ne narh anlıkünün âmîl olduğu burada îpat edilmiştir. Bütün bu Belediye'nin vaktile görüp tedbirlerini almaya tevessül edeceği noksanlardan doğan zararları halk kesesinden mi ödemekle, Belediye vazifesini yaptı diyeceğiz.

Reddedilen yardımlar

Mmtaka ticaret müdürlüğünün azamî fiatlar vaz' meselesinde istediği yardımları Belediye iktisat müdürlüğünün kırmızı kurşun kalemlerle "bu benim vazifem değildir." diyip reddeddiğine mi vazife yapıyor diyeceğiz.

Şeker meselesine gelince

Sonra Muhiittin Beyefendinin şekerin havayıcı zaruriyeden olmadığı ve kontenjantı tabi bu gibi meselelerin mahalli münakaşasının bu meclis olmadığı hakkında ki beyanatına gelince:

Evvel emirde şu noktayı tavzih etmek lâzımdır: şeker kontenjantı tabi olur veya olmayabilir, azdır veya çoktur. Biz burada şeker politikasını, kontenjantı, gümrük kanunlarını ve siyasatinin mevzuu bahsedilmeyeceğini idrak edenlerdiniz. Basit bir noktayı işaret ettik. Ticaret müdürlüğü iktisadî koruma kanununun kendisine verdiği salâhiyete istinaden şekere koyduğu azamî fiyatın yardım şeklinde dahi olsa Belediye teşkilâtı tarafından mürakabe edilmediğini görmüştük. Ve bunun içindir ki şeker 62 kuruşa kadar satılmaktadır. Sonra kim der ki şeker havayıcı zaruriyeden değildir. Hydrate de carbon'un, şekerin, ehemmiyetini, luymeti gıdaiyesini burada tebarüz ettirmek buradaki aza arkadaşlarımızın ummî malûmatını inkâr etmek olur. Ceza kanununun 44 üncü maddesi bile havayıcı zaruriyeyi "âmmeğe lâzım olan maddeler" şeklinde tarif ediyor. Havayıcı zaruriyenin ummî ifadesi beşeri hayatı idameye lâzım olan maddeler şeklindedir. Havayıcı zaruriye medenî ihtiyaçlar ifadesidir. Şerâit ve muhitte göre değişen şeylerdir. Hattâ bugün elektrik, hava gazı, benzin bile havayıcı zaruriye meyanına girmiştir. Harbî umumide bile o burhan içinde şeker ve petrol mevadî nazike diye işaretnamelerinde zikre edilmiştir. Fransız orduları harp tekerle beslenmiştir. Bunun içindir ki şekerin havayıcı zaruriyeden olduğu hakikati üzerinde da ha fazla tavakkuf etmek istenmem."

Murakaba

Bundan sonra Etem İzzet B. murakaba vazifesi üzerinde izahatına devam ederek her şeyin parayla yapılabileceğini, müfettişlerin, umuru iktisadiye teşkilâtın, daha faal ve daha ceval olacak halkın gıda meseleleri üzerinde çalışmaları icap ettiğini söyledi.

Hayat pahalılığı

Ve bilâhare hayat pahalılığına da temas ederek dedi ki: — Hayat pahalı mı, ucuz mu? Bunu tetkik etmek vazifesinde bulunan ben değilim. Son nesredilen gecimne inde ne bilhassa yiyecek ve içecek fiyatlarının tereffüüne işaret edilmektedir. Kanunusandî hayat pahalılığı nispeti 1067, şubatı 1080 iken martta 1902 ye yükselmiştir. Nisanda ne tereffü arzettiği henüz tesbit edilmemiştir. Muhiittin Bey'in hayat ucuzdur, demesi karşısında iste belâğ ve vezir bir vakta..."

Yüksek tedbir

Etem İzzet B. bundan sonra yüksek iktisadî tedabiri ve bu husustaki raporu tetkik ve tabiki edilecek ameli ve pratik muraka

ba ve belediye vezaifinin ihmâl edilmesini söyledi.

Vali B. in cevabı

Müteakiben vali ve belediye reisi Muhiittin B. cevap vererek dedi ki: — Ben, şeker havayıcı zaruriye den değildir, demedim. Ben limon ve kahve için böyle söyledim. Umumi cevap verirken nasıl anlarsınız, dedim. Ekmeğin narhı için köhne usul dediler. Bir şeyin eskiliği, yeniliği değil isabetli oluşu kıymetlidir. Zabıta belediye murakaba etsin, diyorlar. Malin cinsini, nefesini, mağsûsiyetini, fiyatını mı murakabe etsinler. Murakabanın mahiyetini öğrenmek istiyorun. Hayat pahalı mı, ucuz mu? Endeksten bahsederken melbusat, mesken ve yiyecek nazarı dikkata alınır. Tetkiklerini yalnız havayıcı zaruriye üzerine yapılarca biz de nazarı dikkata alırız. Ticaret müdürlüğünün Belediye iktisat müdürlüğüne müracaat ederek yardım istediğine muttali olmadım. İktisat müdürü B. bu hususta izahat verirler.

Belediye zabıtası

Etem İzzet Bey'in zabıta belediye için de ikinci bir takriri var. Birinci meclisin immesi meselesi, diğeri de zabıta belediye vazifelerini iyi yapıyor noktasında toplanan iki fikri haizdir. Tevhitten sonra aynı mevkiide ve seviyede olan memurların ayrı ayrı maas almaları doğru olmadığı; kanaatin daimi encümen mülaym bulmuş. Henüz ne bütçe encümeni, ne de daimi encümenle bu hususta temas etmedim. Eskiden belediye memuru olanların hakkı mükteceplerinin mahfuz kalmaması taraftarım. Münhal vukulu bulduca yeni almak memurlar polisler gibi maas alırlar. Bu yolda mecliste bir teklif yapıyor. Ve kabul edilirse hakkı müktesepler bâki kalır. Bu da en doğru yoldur.

Zabıta belediye'nin faaliyetine gelince: tevhitte evvelkine nispetle randıman itibarile kuvveti azalmıştır. Bunun için teşebbüsat ta bulundu. Bir lâihyayı kanunî olarak hazırladık. Yalnız belediye işlerine bakacak mahkemeler teşkil edilecektir. Az zamanda müst netice alabileceğiz. Koca İstanbul zabıta belediye kadrosu 200 kişidir. Zayıf olduğunu zımnen değil, alenen beyan ediyoruz. Bu 200 kişiyi bütün dünyayı n işini tahmil ediyoruz. Adedini arttırmak için bütçe müsait değildir."

Refik Ahmet B. ve gazeteler

Bundan sonra Refik Ahmet B. geçen içtimadî bazı noktalar yanlısı aksetmiş ise Belediye tarafından teklif veya tavzih edilmek lâzım geldiğini söyledi. Refik Ahmet B. dedi ki: — Vali B., Etem İzzet B. gazeteci lisani ile hücum ediyor, dediler. Zannediyorun, buradaki gazeteci lisani ifadesi hususî bir tarzi haiz değildir."

Vali B. cevap vererek böyle bir tarzide bulunmadığını söyledi.

Gazeteci yok...

Etem İzzet B. tekrar söz alarak, burada gazeteci, doktor, avukat bulunmadığını, herkesin yalnız vatandaş olduğunu, halk işlerini görüşüleceğini beyan etti. Ve Vali B. in Belediye zabıtasının hakkı müktesebini kabul ve dikkate arz hususundaki temenniyatına istinad ettini bütçe encümeni nin bu noktayı bilhassa dikkate almasını beyan etti:

İktisat müdürü ne dedi?

Bundan sonra iktisat müdürünün havayıcı zaruriye meselesi hakkında izahat vermesi istendi. İktisat müdürü yüksek iktisat meseleleri ve yüksek tedabiri havi olan büyük rapordan bahsetmeye başladı. Reis iktisat müdürüne: — Sorulan suallere cevap veriniz, dedi.

İktisat müdürü: — Peki efendim, dedi. Fakat gene rapordan bahsetmeye başladı. Reis tekrar ikaz etti: — Malûmat ve tetkikatınız daireesinde cevap veriniz, dedi.

Neticede iktisat müdürünün havayıcı zaruriye meselesinin müspet ve pratik noktaları hakkında müspet ve mufassal izahat veremeyeceği anlaşıldı. Raporda beraber bu izahatın dinlenmesi karar görüldü.

Cevdet Kerim Beyin beyanati

Bundan sonra Cevdet Kerim B. söz alarak dedi ki:

Cevdet Kerim Bey — Etem İzzet Bey şehir azası sıfatıyla ve lev tam kat'i ve maddî esaslarla istinat etmese de kendi muhitinden topladığı bazı şikâyet ve malûmat üzerine burada her hangi bir mevzu üzerinde söz söylemek hakkı sarhi olduğu içindir ki takririni vermiştir. Bilhassa zabta geçmesini isterim ki her hangi bir mevzu üzerinde bizim ve dolayısıyla efkârı umumiyenin tenvirini için mevzu bahis ettiğimiz meseleler

den dolayı şahit olduğumuz bazı hassasiyeti lüzumsuz görürüm. Sual takriri veren arkadaşların takririni hakkında burası mükemmelen görüşülecek bir yerdir. Burası bir samimiyet camiasıdır. Hepimiz memleket işlerini, mevcut vesaitle en iyi yürütmek için titreyen adamlarız. Belediye reisi de, şehir meclisi azası da bu noktada birleşiriz. Bilhassa şu noktaya nazarı dikkati celbetmek isterim ki her hangi bir mevzuada mutlaka olarak bir tenkit şemmesi bulmalıyım. Ve her hangi bir ricada kezalik itihham kokusu sezmiyelim. Samimiyetle çalışılan arasında böyle bir şey olmaz. Halk her şeyi, her faaliyeti veya müşkülâtı bizim ve makamın bildiği gibi bilemez. Amma her vatandaş ister ki işler iyi olsun ve bazan da bilmez tenkit eder. Halbuki belediye'nin mektupçuluğu veya diğer bir makâmı halkı alâkadar eden işler hakkında ara sıra matbuatla olsun bir tenvir yapıyor. Bu faydalı bir şey olur. Binaenaleyh iyi işlerin veya müphem kalan cihetlerin efkârı umumiyeye matbuat vasıtasıyla yapılmasını temin noktasından da bazı mevzular üzerinde verilen takrirlerin müzakeresi makam için faydalıdır. Etem İzzet Bey, ne ticaret müdürüdür, ne de iktisat. Arkadaşlarımız müdafaa için söylemiyor. Kezalik biz de ne iktisat müdürüüz, ne de borsa reisi ve sair. Ve her meselede daima uzun senelik istatistik ve vesailik te ihzar edemeyiz.

Bazan nihayet şunu işitiyoruz bunedir deriz. Bunlar üzerinde bütün delâilile tenvir alâ kadarına düşer. Ve bilâkis bizi ikna ve dolayısıyla efkârı umumiyeye de kanaat husule getirme leri lâzımdır. Bunlar üzerinde hasbihal etmek, görüşmek daima faideli olur. Şeker, et, ekmeğin, sebze havayıcı zaruriyeden olduğu gibi bence kahve de havayıcı zaruriyededir.

Bir millet afyon istimal eder, diğer bir viski içer. Bizde de kahve taammüm etmiş ve ihtiyaç halini almıştır. Kahve üzerinde tevakkuf etmek için söylemiyoruz. Arkadaşımız mühim işaretlerde bulundu. Bütün bunların şehir iktisadiyatına ait olması şüphe gelen raporda ehemmiyetle nazarı dikkate alınmış olduğunu tahmin ediyoruz İstanbul halkının ucuca yemesine matuf olan bir çok şeylerin o raporda mevcut olduğunu söylüyorlar. Bu rapor bize bugün dağıldı. Muhiittin B. de umumi noktalara cevap verdikten sonra diğer esasların bu raporun müzakeresi esasında bulabileceğimizi ve iktisat müdürünün tenvir edeceğimiz söyle diyor. Henüz okumadım. Fakat bu rapor her halde nazarı bir şey değildir. Nazariyattan ve hâdiselerden tecrübelerden istifade edilerek şehirde tatbiki icap den maddeleri havi birer teklif halinde olacaktır. İktisat müdürü beyin esaslî ve mukni izahatlarını tenvir ederseniz bu raporu okuduktan sonra gelecekte celsede dinleyelim. O zaman tahmin ederim ki daha müsbet çalışmış oluruz.

Biz meselâ et veya ekmeğin ucuz olsun derken kendi noktayı nazarımda ve düşüncemizde şunu istiyoruz. Bugün buğday ve un piyasasına göre ekmeğin ucuzluğu mu olmalıdır. Eğer ye di kuruş mu olmalıdır. Eğer ye di kuruş pek paraya çıkarsa ona isyan ediyoruz.

Binaenaleyh er hangi bir eşya ya madde o gün için neye alınması lâzımsa o fiata alınmalıdır ve bir de daha ucuzlatamaz mıyız tedbirleri düşünülün istiyoruz? İşte bu gibi çarelerin aranmasını temenni ediyoruz. Bir noktaya daha temas edeyim. Lokantalarla yemek fiyatları meselesi acaba belediye de dikkatle takip edilmeğe lâyık değil mi? Buna şimdi cevap istemiyorum. Bu büyük şehrin ekseri halkı öğle yemeklerini ve mühim bir kısmı da akşam yemeklerini lokantada yapıyorlar. Okkası kırk kuruşa alınan bir balığın parçası lokantada seksek kuruşa yemize. Ne ise bu rapor inşallah mühim noktaları halletmiş olacaktır. Ve atı celsede görüşülecek olan bu mesele hakkında alâkadar arkadaşlardan bütün bunların cevaplarını almış olacağız.

Mecliste dün de münakaşalar oldu

(Baş 1 inci sahifede)

ğış halde maaslı geçen müddettir) tarzında kabulü için verilen bir takrir tasvip edilerek mazbata encümine iade edilmiştir.

Traktör tazminatı

Traktör tazminatı hakkındaki 1710 numaralı kanunun 7 inci maddesinin muaddil kanun lâihyasının müzakeresi münasebetile söz alan Ziraat Vekili Muhlis Bey, geçen içtimada rahatsızlığı dolayısıyla bulunamadığını söyleyerek sorulan suallere cevap vermiştir.

Vekil Bey, tazminat karşılığı olarak verilmiş olan 3 milyon liralık tansiyatın hemen hepsinin istihlak eshabına tevzi edildiğini, bu kanunla talep edilen 500 bin liralık münazama tahsisatı kanunî müddet zarfında müracaat ederek muameleleri yapılmış ve fakat karşılığı kalmaması bulunan eşhas istihlak karşılığı olduğunu kaydederek bütçe encümeni tarafından kanunla ilâveten tasrik edilmiş olan noktalarda encümenle mutabık olduğunu söylemiştir.

Bir itiraz karşı cevap veren bütçe encümeni reisi Hasan Fehmi B. lâihyanın traktör ve makine ziraatını teşvik için verilmiş olan haklardan birtek santiminz ziyana meydan vermemek için teklif olduğunu söylemiştir. Bu izahat müteakip kanun reye konularak atıdiki şekildedir kabul edilmiştir:

"Ağır yağ yakan veya gazojenle traktörler bedelinden mahsup edilme ve senevî tediyecî miktarı 750 bin liraya tevaccüz etmemek üzere Ziraat Bankasına karşı cem'an üç milyon liraya kadar tahhüdatta bu lunnak için 16 haziran 1930 tarih ve 1710 numaralı kanunun 7 inci maddesiyle verilmiş olan salâhiyet üç milyon 500 bin liraya çıkarılmıştır. Kanunun neşri tarihine kadar ziraat mektep ve müesseselerinde ve mücadele teşkilâtında mevcut petrol ve benzinli traktörlerden iktisat ve ziraat vekâletlerince ağır yağ yakan veya gazojenli traktörlerle istihlak edilmemiş olanlara 16 haziran 1930 tarih ve 1710 numaralı kanun ile 1710 numaralı kanunun 5 inci maddesindeki (yeniden traktör satın alarak makine ile ziraat yapmak isteyenleri dahi ziraat bankasına gösterilecek ve bu kanunda mündericî olan teşkilâtın istifade ederler) hükmü mülgâdır.

İpek böceği

İpekböceği ve tohumu yetiştirilmesi ve muayene ve satılması hakkındaki kanunun 14 üncü maddesinin tadilinde dair kanun lâihyasının müzakeresinde ipekböceği yetiştirmek için tesis edilecek olan tah celerinin miktar tayin edilmeksizin 10 sene müddetle vergiden muafiyeti, yeni arazi muafiyeti kanunu ile temin edilmiş bulduğundan bu hususta ayrıca bir kanun tevdiine lüzum görülmediği hakkındaki bütçe encümeni mazbatasını kabul edilmiştir.

Maarif vergisi

Maarif vergisi kanununun 5 inci maddesinin tefsiri hakkındaki Başvekâlet tezkeresi ile maliye ve bütçe encümenleri mazbataları müzakere edilerek maarif hissesi olarak alınan kesri münazamların ilga edilmiş bulunması dolayısıyla maarif vergisi tahsilâtından maliye memurlarına ikramiye olarak tevzi edilmek üzere teklif edilmiş olan miktarların verilemeyeceğini dair olan maliye encümeni mazbatasını kabul olunmuştur.

Matbuat kanunu

Matbuat kanununun 51 inci maddesine bir fikra ilâvesine ait kanunun müzakeresinde sorulan bir suale cevaben Başvekâlet Vekili Şihhiye Vekili Refik Bey: "emniyeti dahiliyeyi haleldar etmemek maksadıyla haricet bir takım eşhasın risaleleri vesâir vasıtalarla ifsatkârane teşebbüslerine muttali olduğumuz içindir ki, bu maddeci kanunıyeyi arz ettik" demiştir.

Müteakiben kanun reye konularak kabul edilmiştir. Buna nazaran (yabancı bir memlekette çıkan ve bu kanunun birinci maddesinde yazılı olan matbuaların Türkiye'ye sokulması ve dağıtılması icra vekilleri heyeti kararlaştırılarak menulonabilir. Dağıtılan matbualar icra vekilleri he yetinden müstacelen karar almamak üzere dahiliye Vekilinin emriyle ka-

daşlardan bütün bunların cevaplarını almış olacağız.

Müzakere kâti görüldü mü?

Cevdet Kerim Beyin beyanatından sonra bu husustaki müzakere kâfi görüldü. Yüksek şehir iktisadiyatı raporuna azaya tevzi edilmiştir. Raporun aza tarafından tetkikini müteakip müzakeresi kararlaştırıldı.

Şinasi'nin mezarı

Müteakiben Nakîye Hanım, Avni ve Mitat Cemal Beylerin Şinasi'nin mezarı yıkılarak üstüne apartman yapıldığı hakkında verdikleri takrir okundu. Makama havale olundu. Saat 18 de içtimaa nihayet verildi. Meclis yarın tekrar toplanacaktır ve gene iktisat raporunu ve havayıcı zaruriyet fiyatlarını ve raporla birlikte müzakeresine devam edecek tir.

ardan evve ltoplattırılabilir. Menolunmuş matbuaları memnuniyeti bilerek Türkiye'ye sokan ve dağıtılardan 300 liraya kadar ağır para cezası alınır.)

Bundan sonra umumi hıfzıssıha kanununun 288 inci maddesinin tadili, tayinat ve yem kanununa bazı maddeler tezyili hakkındaki kanunlar müzakere ve kabul edilerek pazartesi günü toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Ziraat vekilinin sualı

ANKARA, 7 (Telefonia) — Mecliste ziraat makinelerinde kullanılacak mevadî müsteile hakkındaki kanun lâihyasının müzakeresinde Ziraat vekili Muhlis B. izahat vermiş ve kanunun kabulü temennisinde bu lunarak ilâve etmiştir:

— Biliyoruz ki Refik Şevket B. bu izahatı kâfi görmedi. Kendisi bir avukatıdır; ziraat işlerinde mütahasır değildir. Niçin münhasıran çiftçileri ve ziraat işleriyle uğraşan vatandaşları alâkadar eden bu işe müdahale ediyor?

Refik Şevket B. in cevabı

Refik Şevket B. cevap verdi:

— Ben, dedi, kanunun teknik kısmile değil prensibile alâ kadarım. Bu itibarla kanun sakimdir. Yapılan işlere karşı vatandaşların kat'i itimadını tesis için bu işlerde istikrar lâzımdır. Bugün bahsedilen bir hak yarın ilga edilmemelidir. "Beylik çeşmeden su içmemek dar-bemeseli memleketimizde bu istikrarlılığın neticesi olarak doğmuş bir kanaattir.

Müzakere ettiğimiz kanun böyle bir kanundur. Ve bu kanun 926 da tesis edilen ve o zamandan beri Meclisi âliniz tarafindan 3 defa telif ve takviye edilen bir kanunu ilga eder, ve bu kanunun bahsettiği yardımları kaldırır. Bu ilganın esbabı mucibesi bütçe encümeninin mazbatasında ahvali iktisadiyeyi gibi basit bir sebeple izah ediliyor. Ben buna taraftar değilim.

Bir fincan suda fırtına

Refik Şevket Beye bütçe encümeni reisi cevap verdi ve kendisine bir fincan suda fırtına yaptığını söyledi:

— Kendileri, dedi, her mevzuada tatlı, vâkifane ve belâğane konuşuyor. Her şeye ait söz söylemek salâhiyetini kendisinde görüyorlar, da öyle bir hak ve böyle bir salâhiyetten lütfeñ bütçe encümenini neden mahrum ediyorlar? Hasan Fehmi B. kanunu izah ederek: "Lâ yihann tahdit ettiği şey vatandaşların hakları değil, gelecek senelere ait hükümetin tahhüt leridir, dedi.

Maarif vergisi kanunu

Maarif vergisi kanununun 5 inci maddesinin ilgasına dair olan lâihyanın müzakeresinde Sait Azmi (Kayseri), Raif (Trabzon), Şükri (Çanak-kale), Reşit (Malatya), Beyler söz söylemişlerdir.

Bu münasebetle Ahmet İhsan B. (Ordu) da beyanatta bulundu, dedi ki:

— Çocuğın adamı koyalım. Bu iki senedir matbuatımız ve efkârı umumiyeyi haklı olarak iggal eden İstanbul Defterdarlığının aldığı ikramiye meselesidir. Devlet Şurası bu paramın almıyacağına ve istirdadına karar verdi. Karar Meclise geldi. Dahiliye ve Maliye encümeni aynı mütaleaya iştirak ettiler. Bütçe encümeni de aynı fikirde olmakla beraber bize üç maddelik kanun getiriyor.

Kanunun neşri tarihinden müteber olacağı tabii bulunduğuna göre ikramiyeleri almış olanlara "Afiyet olsun" diyeceğiz demektir. Ve maliyenin tetkik ederek vermediği paraları da tevzi edeceğimiz ki bunların yekünü 700 bin liradır. Bu dar zamanda bol keseden cömertlik olamaz."

Ahmet İhsan B. Dahiliye ve Maliye encümenlerinin mazbatalarının kabulünü teklif etti ve taraftar kazandı.

Matbuat kanununun bir maddesine bir fikra ilâvesine dair lâihya görüşülürken Sırrı Bey (Kocaeli) matbuat kanununun bugünkü icaplarla uymayan vasıflarına binaen ilgası etrafında beyanatta bulundu. Başvekâlet vekili Refik Beyin mukabil izahatı üzerine lâihya kabul edilmiştir.

ÇOCUK

Korkak Tavşan

Evvel zaman içinde Cazgır isiminde bir çiftlik köpeği vardı. Mubafazasına memur olduğu diğer hayvanları pek sevdi. Her birine nasihatlar verir, her birinin bir çok işlerini görürdü.

Yalnız bu hayvanlar zavallı Cazgır kulaklarla alay ederlerdi. Cazgır çiftliğin hayvanlarını kurtaracağı diye tükilerle kurtlarla boğuşa boğuşa kulaklarını yavaş yavaş kapırmıştı.

Hele uzun kulaklarına pek

magrur olan tavşanlar, alayı bazar çok ileriye vardırdı. Bunların arasında bir küçük tavşan vardı ki son derece korkaktı. Meselâ: — Bir gün gök yıkılırsa biz altında ne oluruz? diye sorardı. — Düşüne düşünme nihayet böyle bir şeyin olabileceğine inanmıştı. — Bir gün bu müthiş felâketi düşünürken, hafif bir gürültü işitti. Bu gürültü de değil, rüzgârın ağaçtan düşürdüğü bir elmanın çıkardığı sesi.

Korkak tavşan hemen ortalıkı velveleye verdi: — Gök yıkılıyor. Gök yıkılıyor. Canımı kurtarmak isteyen kaçsın. — Böyle bağıra bağıra nereye gittiğini bilmeden karnı yere sürünürcesine kaçmağa başladı.

Yolda tanıdıklarından başka biri tavşana rast geldi. — Canımı kurtarmak istiyor, san kaç. Gök yıkılıyor. Öteki tavşan şaşırıp: — Sahi mi? — O da bu haberi bütün diğer tavşanlara yaydı. Hepsini de: — Gök yıkılıyor, gök yıkılıyor, diye kaçışmağa başladılar.

Derken havadisî öteki hayvanlar da işittiler. Evvelâ ördekler, sonra kazlar, sonra hindiler, daha sonra tavuklar, eşek, at, inek hepsi de müthiş haberi duydu.

En nihayet Cazgır da duydu ve şaşı: — Allah, Allah, bu haber nereden çıktı? Göğün yıkılacağı ni hiç te duymuştum. Bu şaşkınlığın önüne geçmek ve çığına dönen hayvanları tes-

kin etmek için, evvelâ çenelerinin bütün kuvvetile havladı ve sonra sordu: — Nedir, ne oluyosunuz? — İnek dedi ki: — Gök yıkılacakmış. Onu haber veriyorum. — Gök yıkılacağı nereden biliyorsun? — At söyledi. — At da dedi ki: — Bana da eşek söyledi. — Eşek dedi ki: — Bana koyun söyledi. — Tavuk koyuna söylemiş, hindi tavuğa söylemiş, kaz hindiye söylemiş, ördek kazın söylemiş, ördekler de tavşanlardan haber almışlar. Tavşanlar birbirlerine bahsettiler:

— Bize de söyliyene işte bu küçük tavşandır, dediler. — O zaman Cazgır hırladı: — Korkak tavşan, köğün yıkılacağı nereden biliyorsun? dedi.

Korkak tavşan cevap verdi: — Kulaklarımı işittim. — Kulaklarımı ni işittim? Nere de? — İşte burada. — Cazgır tatlı bir sesle: — Öyle ise hep beraber benimle gelin. Bakalım neye aldandımsınız, anlayalım. — Küçük tavşan: — Ben gidemem, korkarım, diye bağırdı. — Cazgır: — Gidemersen, ben götürerim, dedi.

Dediğini de hemen yaptı. İyi kalpli Cazgır, korkak tavşanı yavaşca ensesinin derisinden yakala-

dı ve tam gürültüyü işittiği yerde bıraktı. — Rüzgâr devam ediyordu. Ağaçtan bir elma daha düştü. Korkak tavşan o zaman hakikati anlayınca: — Doğru! dedi, gök yıkılmıyor mu? — Öyle ise, arkadaşlarıma da gördüğümü söyle bakalım. — Küçük tavşan, orada toplanan çiftliğin bütün hayvanlarına üç defa telgraf etti: — Gök yıkılmıyor, gök yıkılmıyor, gök yıkılmıyor. — O zaman hepsi sükknet buldular ve Cazgır korkak tavşanın kulağına eğilerle dedi ki: — Bütün fenalıklar chealetten bilmemezlikten ileri gelir. Uzun kulaklarınıza iftihar edeceğine, iyi işitmesini öğren. — Çocuklar Cazgırın hakkı var. Her söylenilen sözün inandırıcı ve hakikati araştırın.

Kirpi

Karınca cürmüne nisbetle hayvanların en kuvvetlisi imiş. Kendinden büyük ve kendinden ağır şeyleri taşıyabiliymiş. Ya kirpi? Bu da cürmüne nisbetle hayvanların en oburudur. Fakat mahcupdur. Bu kusurunu bilir ve oruç yiyen softalar gibi oburluğuna herkesten saklar. Karnını gece karanlığında doyurur. Kirpinin yemek listesinde yalnız böcek, kurt ve yeşillik olduğunu söylerler. Halbuki o bunlara ancak daha iyi şeyler bulamadığı zaman, tenezzül eder, dikenli kürlüle av peşinde dolayan bu küçük mahlûkun büyükçe bir kuşu, bir tavuğu, hattâ bütün bir tavşanı yediği nadir değildir. Daha garibi var: Boğazına o kadar sabırsızdır ki yavrusunun dikenlerini ve derisini soyarak yediği görülmüştür.

Kirpi de karınca gibi bugün den yarım düşünür. Kurbağa ve fare gibi kolayca yakalaya bildiği ezrakı bir tarafa saklar. Her şeyde pratik olan İngilizler kirpinin oburluğundan istifade çaresini düşünmüşler. Tutukları kirpileri eve getirip hamam böcekleri, fare ve diğer muzur mahlûklar için bir nevi kedi gibi kullanıyorlar. Hattâ Covent Garden'de her sene bir kirpi pazarı kurulur ve mühim alışverişler olur.

Kirpilerin en garip, en hayret edilecek bir hassaları da hiç bir zehirden müstesna olmalarıdır.

Bir Alman doktoru beslediği kirpiye büyük miktarda Arsenik, Afyon, Süblüme vermiş ve hiç birinin zerre kadar tesir etmediğini görmüştür. Doktor Lenz'in bir kirpisi varmış ki en müthiş zehirli yılanlarla boğuşuyor ve aldığı zehirlerden müstesna bile olmazmış. — Sen Mijel Lisiesi — 8 inci sınıftan — Necat AZİZ

Dershanede

İskelet

Hoca — Cemil sen söyle, iskelet neye derler? — Cemil — Etmis adama derler efendim.

Vazife

Hoca — Bozkurt, bugün neye vazifeni yapmadın? — Bozkurt — Annon komşuya git ti efendim.

Bahar

Hoca — Aferin, baharı iyi tasvir etmişsin. Fakat bu yazı yanı başında oturan Cemil'in tasvirlerine benziyor. Bu ne demek? — Talebe — O da baharı tasvir etmiş demek efendim.

DOKTOR
FİNAN ŞÜKRÜ
Etilik hastahanesi mütehasası
Her gün öğleden sonra İstanbul
Türbe Babıali Caddesi No. 10
Telefon 2,2622

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastahaneleri mütehasası
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî daireesinde dahili hastahaneleri muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398.

Muhabir mektubu

Değirmenderenin mesut ve rahat köylüsü!

Yalnız meyve ve fındık ağaçlarının kesilmesine meydan verilmemeli.

DEĞİRMENDERE: Değirmen dere fındık ihracatı meşhurdur. İzmir körfezi sahilinde güzel bir köydür. Köyün bir kısmı sahilten yirmi dakika kadar içeride, bir kısmı da iskelede. İnanç süzülürün ric'at ve hezimetlerinde burası da yakışlıdır. Bu yarıncından sonra köylülerin nüfus sahilten imişler ve, 100 ev, dört dükkân, bir fırın, beş kahvehane bir camiiyer bir berber dükkânı ve saire inşa ederek orada yerleşmişlerdir.

Su ve hava

Buramın suyu ve havası çok latiftir. Sıtma ve hastalık yoktur. İskele meydanındaki müteaddit ve cesim çnar ağaçları buraya müstena bir letafet vermekte oduklarından yazın pazar ve cuma günleri gerek izmittin ve gerekse diğer şehirlerden bir çok halk buraya gelmekte ve akşama kadar eğlenmektedirler.

Ahlâk ve seviye

Burası Delil oğulları namında iki kardeşin evlatlarından türemiş (280) senelik bir köyüdür ve (220) senelik mezar taşları görülür. Buralarda sarhoşluk, kumar ve fahişiyet gibi muğayiri ahlâk hiç bir hal yoktur. Halk pek nezih ve ahlâkî tekâmül etmiş kimselerdir. Yukarı köydeki kahvehanelerde tavla ve iskambil bilmevler. Sahildekiler de yalnız tavla vardır. Çünkü burası memur ve misafir uğrağı bir iskele olduğundan onların hatırına binaen yalnız tavla bulundurulmaktadır.

Mahsulât ve ihracat

Değirmenderede evvelâ turfan da kiraz ve canerğı çıkar. Bunların çeşitleri çok olduğundan mevsim mevsim hazırlanma kadar devam eyler. Buranın birinci mahsulü fındıktır ve senevi (15000) kap ihrac olunur. Mal sahipleri fındık ve meyvelerini İstanbulda sükleri namuslu kabızmallara külelerle tartırsız göndermektedirler. Bundan başka kişik siyah üzüm de çıkmaktadır ki İstanbul en son üzümü budur.

Çalışkanlık ve salâhı hal

Ahalî çok çalışkandır. Gündüzleri köyde bir kimsa kalmaz hatâ ihtiyarlar bile bağ ve bahçelerinde mesguldürler. Burada köylünün eline para geçince derhal bağ ve bahçe yaparlar. Hovardalık ve saire ahlâksızlık şimdikiye

dar görülmemiştir. Küçükler büyüklere mütedirler.

Nüfus ve manzara

Değirmenderenin nüfusu 1100 dür ve (230) hane mevcuttur. Yu namlar tarafından hepsi yakılmış ve 39 ev bırakılmış olduğundan halk yeniden meskenlerini inşa etmişlerdir. Köyün sahil kısmı düzlük ve yukarı kısmı yokuşu inmiştir. Buradaki evler adeta birer şato manzarasını göstermek tedirler. Yukarı kısmı denizi göre miyecek kadar hatı içtina içine sokulmuş olduğundan biraz kasvetli ise de sahil kısmı pek ferah fezdır.

Maarif

Yukarı köyde güzel bir mektep yapılmıştır. Aşağı köyün çocukları da buraya gelip okumak tadırlar. Başmualim Mehmet Rifat Beyin daveti üzerine bu mektebi ziyaret eyledim. Mektep dört sınıflı ve üç muallimlidir gelecek sene beş sınıflı olacaktır. Mektebin mevkii çok güzel ve çocuklar da kahlıcanlı ve çok gülbüzdür. Üst başları çiçek gibi temizdir ve kat'iyen köylü çocuklarına benzemektedirler. Şu hal isbat eder ki muallimlerin himmet ve gayretleri sayısında köylüler şehirliere benzetilmiştir. Mektebin mevcudu 94 talebe dir. Ve fakir % 10 dur.

Mektebin binası gelecek sene ye kâfi gelmediğinden bir ders hanenin daha ilavesine ihtiyaç vardır. Başmualim Mehmet Rifat Beyle muallim Saima ve Sabahat Hanımlar gece ve gündüz çalışarak çocukları yetiştirmeye uğraşmaktadırlar.

Dertler

Köylülere sordum: (Bir derdi niz var mı?) dedim. (Hamdolsun bir derdimiz yoktur çocuk Gazi Babamız beş vakitte düa ediyoruz bizi gâvurların elinden kurtardı da bize bugünleri gösterdi Allah üzerimizden eksik etmesin) dediler. Yalnız iki dertleri Evkafın camilerine bakmadığı ve diğeri de bir takım cahiller tarafından fındık ve meyva ağaçlarının kesildiği ve yazın da meyvaların çalındığıdır. Hakikaten kesilen bu meyva ağaçları yüzünden hem serveti milliyemiz imbaya uğrayor hem de mal sahipleri müşkil vaziyette kalyorlar. Bu nokta üzerine alâkadarlar şiddetli tedbirler almalıdırlar.

Ragıp KEMAL

Memlekette

Nişanlısını Öldürdü

Kadın evlenmek istemediğini söylemiş

Ödemisten İzmir sevk edilmiş üzere türene bindirilen muhacir Hayriye isiminde yaralı bir kız Gazî Emirdere vefat etmiştir.

Hayriye hanım Ödemiste Hasan oğlu Mustafa isiminde bir şahsın nişanlısıdır. Mustafa müteaddit defalar nikâh olmaları talebinde bulunmuş, fakat Hayriye hanım buna kağıt bir cevap vermemiştir. Mustafa Hayriye hanımı evvelki gün çalıştığı tüten tarlasında görmüş ve bu talebini tekrar etmiştir.

Hayriye hanım nişanlısı Mustafa'ya sert bir cevre ile:

— Ben seni seviyorum ki benim le nikâh olmağa razı olayım, demistir.

Bundan son derece muğber olan Mustafa bacağı çelmiş ve nişanlısının karından yaralanmıştır.

Katil Mustafa yakayı müteakip firar etmiş de yakalanarak adliye ye verilmiştir.

Toros eteklerindeki tayyare kazası

Toros eteklerinde bir Alman tayyaresinin kazaya uğradığını yazmıştıkt. Bu kaza hâkinda mahallinden bu tafsilat verilmmiştir:

Evvelki günü saat on raddelerinde Villâyetimiz dahilinde Toros eteklerinde bulunan Tirtar köyü civarına bir tayyarenin inmek mecburiyetinde kaldığı vilâyete haber verilmiş ve derhal hükümet tabibi Arslan Yakup Beyle jandarma bölük kumandanı Şakir bey otomobil ile mahalli vak'aya gitmişlerdir.

2127 numaralı o markalı olan ve altmış bin lira kaymetinde olduğu söylenen bu tayyare sahip ve rakibi 25 yaşlarında bir Alman fabrikatörü olan M. Hans Gruze ile 37 yaşlarında gazete muhabirleri doktor madam Marğa Gornikdir.

Bunlar 8 şubat 932 tarihinde Almanyanın uçmuşlar, İtalyanın bütün büyük şehirlerini, gezerek Tunus, Tarablus garp İskenderiye, Kahire, Kudus, Halep tarihiyle Adanaya gelmişlerdir.

Adanada 8 dakika kadar tevekkuftan sonra Konya, Eskişehir tarihî İstanbulu gitmekle iken Toros eteklerinde tayyarelerine azir olan sakatlık dolayısıyla inmek üzere yer aramışlar ve makinenin tamamen durması dolayısıyla Tirtar köyü karşısına inmiş mecbur olmuşlardır. Bu inişte makinenin ön kısmı toprağa gömülmüş ve tayyare iki defa döndükten sonra tamamen parçalanmıştır.

Buna gören köylüler hemen yetmişler ve rakiplerini kurtarak yaralı tayyarecileri sedyeleri vak'aya götürmüşlerdir. Aslan vilâyete haber verildiğinden hükümet merkez tabibi Aslan Yakup ve jandarma bölük kumandanı Şakir Beyler gece olmasına ve havanın yağmurlu, bulunmasına rağmen her türlü zahmet ve meşakkate katlanarak mahalli vak'aya gitmişlerdir. Bir parmağı yaralı olan M. Hans Gruze ile aytağı kırılan elinden ve başından yaralı olan madam Marğaun yaralarını sararak şehre getirmişler ve memleket hastanesine yatırmışlardır.

Tayyarecilerin ahvalı sibiyesi iyidir.

Kendilerine Türkdere has olan mi safirperverlik yapılmış ve fevkalade istirahatları temin edilmiştir.

İyi kalpli temiz ve saf köylülerimiz Tayyareciler tarafından kendilerine verilmiş istenilen mevcut paraları on altı Lirayı almışlar ve yaptıkları işin bir vazife olduğunu söylemişlerdir.

Bir serir, bir kara kocayı öldürdü

ALACA, 4. — Çoruma tabi Alaca kazasının Kalehisar köyünde bir facia olmuştur: Bundan 11 sene evvel Bekir isiminde bir Şerife isiminde bir kız cebra kaçırılmış, bunun üzerine tevlik edilmiştir.

Bekir mahbusken Şerife Elvan isiminde birisine varmıştır. Kendisine yüz verilmemesine kızan Bekir intikam almağa karar vermiş ve aradın seneler geçmesine rağmen tarlasında çift sürmekte olan Elvanı yalnız bulunca silâhla öldürmüş ve cesedini yakmıştır.

Bu sırada Şerife vaka mahalline geldiğinde Bekir onu da öldürmüş ve kaçmıştır. Katil talip ediliyor.

Çeşmede mebzul anason ekildi

ÇEŞME, 2. — Çeşme kazasında senede 100 bin okkadan fazla anason istihlal edilir. Bu anasonun emsali yalnız İspanyada yetişir.

Müskirat idaresi ziraatı fazlalattırma ve himaye etmek maksadıyla anasonculara faizsiz 15 bin lira ikraz etmiştir. Bunun tesiri görülmüş ve ziraat artmıştır.

Ekilen anasonların hemen hepsi çıkmış gibidir. Bu sene iyi mahsul almacağı ümit ediliyor. Zürrat müşkül vaziyette bulunan anason tarlalarında çıkan otlardır.

Bunların temizlenmesinde ufak bir imhal anasonun yanmasına sebep olur. Bu sebeple kooperatifler ve bankalar faaliyete geçerek anasonculara yardım başlamışlardır.

Poliste

Kâhtane Dönüşü

Denize dökülüp kurtarılanlar var

Hidrellezde Kâğıthane de şu kazalar olmuştur. Büyük bir yük zühur edecek ihtilâfların halli için M. Max Huber'in riyaseti altında bir komisyon teşkil edildiği bildirilmektedir. Bu komisyonun Türk murahhası olarak Fethi B. in tayin edildiği beyan edilmiştir. İse de, bunda bir yanlışlık vardır. Komisyonun Türk murahhası M. Max Huber heyeti reisi Şevki B. dir. Komisyon reisi bulunan M. Max Huber de Lahaye adalet divanını reisi dir. Dünyâ Muhtelit Mübadele komisyonu Yunan fevkalâde murahhası M. Sakelapoulos bize bu hususta şu beyanatta bulunmuştur:

— Türkiye ile Yunanistan arasında münakit dostluk ve telifi beyn misaki mucibince, iki hükümet arasında zühur edecek ihtilâfları hakem sifatiyle halletmek üzere bir komisyon teşkilî mevzu baahistir. Teşkilî haber verilen komisyon muhadenet misakının tatbikinden ibarettir. Bu komisyon, işi hükümet arasında bir ihtilâf çıktığı takdirde ifayı vazife edecekleri, yoksa daimi bir komisyon değildir. Bu komisyonun Mübadele meseleleriyle alakası yoktur. Türkiye - Yunan meseleleri o kadar dostanedir ki, bu komisyon belli ifayı vazife etmek lüzumunu bile hissetmeyecektir.

Gene Yunan mehafilinden gelen bir haberde M. Sakelapoulos'un bir aya kadar eski vazifesi olan Yunan Hariciye nezareti için ci siyasi şube müdürlüğüne avdet edeceği bildirilmektedir. M. Sakelapoulos bu hususta dedi ki:

— Atina'ya avdet hakkında bir emir almadım. Ben esasen buraya mübadele komisyonundaki işlerim tesri için gelmişim. Komisyonunda zühur eden ihtilâflar hakkında bitaraf aza hakem sifatiyle karar vermiş iseler de, iki hükümetin, iki bitaraf reyî ile iktifa edecekleri dair olan mektuplar henüz kat'iyet kesbedemediğinden işler e'lan sürünceye kadar kalmıştır. Bu mektup Yunan parliamentosunca tasdik edildi, Türkiye B. M. Meclisince tasdikini bekliyoruz. Bu meseleler halledikten sonra ben de Atina'ya avdet edeceğim.

Yapılan tahkikata göre Hüsnü'nün denize düşerek boğulduğu tesbit edilmiş ise de ne suretle düştüğü henüz anlaşılabilir. Tahkikat devam etmektedir.

Bebekteki cesedin hüviyeti anlaşıldı

Bundan bir hafta evvel Bebek iskelesinde hüviyeti meçhul bir cesedin bulunduğunu yazmıştıkt, zabıta bu cesedin hüviyetini meydana çıkarmıştır. Bu adam Kılıç muhacirlerinden 1296 doğumlu Hasan oğlu Hüsnü olup, Bursada Apulyon köyü ehalisindedir.

Sofra kurarken

Şişhanede Kohen apartmanında oturan 60 yaşlarında Madam Koli, çocuklarına yemek pişirmekte iken müvazenesini kaybederek düşmüş, yerde bulunan ucu sivri birşey sağ eline batarak damarı kesilmiş, derhal hastahane ye kaldırılmıştır.

Oyundan çıkan kavga

Büyükkadada oturan Ekrem isiminde biri bir oyun meselesinden Ahmet isiminde birini başından yaralamıştır.

Hırsızlık

Harputlu Hasan isiminde biri Bomonti fabrikasına amelelerinin yapıp kalktığı kulübünün kapısını kırarak içeri girerken yakalanmıştır.

Kesme ve küp Şeker kalmadı

Bu ay içinde hep toz şeker mi satılacak?

Son günlerde şehrimizde kesme, küp şekeri hemen yok edecek kadar azalmıştır. Bunun sebebi İstanbul kontenjanında mayıs ayında ithali sırasına gelen şeker boyanmalarının tamamen denilecek kadar toz şekeri ihtiva etmesidir.

Şeker tacirlerinden bir kısmı Ticaret müdürlüğüne müracaatla, küp şekere ait bir kısım beyan namelerinin tozla mübadelesinin temini için tavassut talebinde bulunmuşlar da, buna imkân görülememiştir. Bu vaziyete nazaran bu ay zarfında hemen, hemen yalnız toz şeker satılacaktır.

4 Numaralı Ambarda

Daha bazı yolsuzluklar olduğu anlaşılıyor

Gümrükteki 4 numaralı ambarda bazı eşyanın yerinde olmadığı görüldüğünden alâkadar memurlardan İbrahim ve Şakir Beylere idare el çekilmiştir.

Yapılan tahkikatta bu ambarda daha birçok yolsuzluklar olduğu anlaşılacaktır.

Bulgar profesörleri Edirneye gidiyorlar

Şehrimizde misafir bulunmakta olan Bulgar profesörleri yarı Edirneye gideceklerdir. Profesörler Edirne bir gün kalacaklar ve çarşamba günü bulgaristana avdet edeceklerdir.

Gülhane müsamereleri

Gülhane 932 senesi onuncu müsameresi 8-5-932 pazar günü saat 17 de başlayacağından mühterem meslekdaşların teşrifleri rica olunur.

Yeni muhtelit Komisyon

Mübadeledeki fevkalâde Yunan murahhası ne diyor

Atina'dan gelen bir haberde Türkiye ile Yunanistan arasında zühur edecek ihtilâfların halli için M. Max Huber'in riyaseti altında bir komisyon teşkil edildiği bildirilmektedir. Bu komisyonun Türk murahhası olarak Fethi B. in tayin edildiği beyan edilmiştir. İse de, bunda bir yanlışlık vardır. Komisyonun Türk murahhası M. Max Huber heyeti reisi Şevki B. dir. Komisyon reisi bulunan M. Max Huber de Lahaye adalet divanını reisi dir. Dünyâ Muhtelit Mübadele komisyonu Yunan fevkalâde murahhası M. Sakelapoulos bize bu hususta şu beyanatta bulunmuştur:

— Türkiye ile Yunanistan arasında münakit dostluk ve telifi beyn misaki mucibince, iki hükümet arasında zühur edecek ihtilâfları hakem sifatiyle halletmek üzere bir komisyon teşkilî mevzu baahistir. Teşkilî haber verilen komisyon muhadenet misakının tatbikinden ibarettir. Bu komisyon, işi hükümet arasında bir ihtilâf çıktığı takdirde ifayı vazife edecekleri, yoksa daimi bir komisyon değildir. Bu komisyonun Mübadele meseleleriyle alakası yoktur. Türkiye - Yunan meseleleri o kadar dostanedir ki, bu komisyon belli ifayı vazife etmek lüzumunu bile hissetmeyecektir.

Gene Yunan mehafilinden gelen bir haberde M. Sakelapoulos'un bir aya kadar eski vazifesi olan Yunan Hariciye nezareti için ci siyasi şube müdürlüğüne avdet edeceği bildirilmektedir. M. Sakelapoulos bu hususta dedi ki:

— Atina'ya avdet hakkında bir emir almadım. Ben esasen buraya mübadele komisyonundaki işlerim tesri için gelmişim. Komisyonunda zühur eden ihtilâflar hakkında bitaraf aza hakem sifatiyle karar vermiş iseler de, iki hükümetin, iki bitaraf reyî ile iktifa edecekleri dair olan mektuplar henüz kat'iyet kesbedemediğinden işler e'lan sürünceye kadar kalmıştır. Bu mektup Yunan parliamentosunca tasdik edildi, Türkiye B. M. Meclisince tasdikini bekliyoruz. Bu meseleler halledikten sonra ben de Atina'ya avdet edeceğim.

Misafir Kraliçalar

Bugün bir deniz tenez-zühü yapacaklar

Şehrimizde bulunmakta olan Romanya kralicesi Marie Hz. ile kerimesi Yugoslavya kralicesi Marie Hz. dün sabah Arnavutköyündeki kız Collège'ni ziyaret etmişler, öğleden sonra bazı camileri gezmişlerdir. Kraliçeler bugün saat 3 te Ankara motoru ile Üsküdar'a geçerek Anadolu sahilinde bir gezinti yapacaklar, oradan Adalara gideceklerdir. Kraliçeler salı günü Belgrad'a avdet edeceklerdir.

Solon mu, Yülyus mu?

İki kıymetli polisimizi katleden canı evvelce Bulgar kasa hırsızlarından Solon Marselyos olarak teşhis edilmişti. Bunun üzerine Polis müdiriyeti Bulgaristan Emniyeti Umumiye müdiriyetine telgrafla müracaat etmiştir. Fakat bilâhare katilin hüviyeti kat'iyet suretinde anlaşıldığı cihetle buna mahal kalmamış maamafih henüz Bulgaristandan da cevap gelmemiştir.

İstanbul sekizinci icra dairesinden: Bir borçtan dolayı hacz olunan bir adet bölme bir adet yazhane iki adet dolap iki koltuk iki sigara iskenlesi 9 Mayıs 932 tarihinde müsadif pazartesî günü saat 12 den 13 kadar Galatada Ömer Abit hanında 4 numaralı ikinci arttırma yapılaçağı ilân olunur.

ZAYI — 3338 numaralı amatör şoför ehliyetnamemi zayettüğinden yenisini çıkaracağı için hükmü yoktur. Azize Krop.

İstanbul ikinci iflas memurluğundan: Müflis Marikyan efendinin bazı esbabi kanuniyeden dolayı talik olunan ikinci toplanması ile Müflisin alacaklılarına karşı teklif ettiği konkurdatonun müzakeresi için mukayyet alacaklıların 17 Mayıs 932 salı günü saat 14 de ikinci iflas dairesinde hazır bulunmaları ve 18, 19 numaralı alacaklıların alacakları kabul ve sıra defterinin düzeltilmesi için ilân olunur.

Gayrimübadeiller Cemiyetinden:

Gayrimübadeiller Cemiyeti senelik kongrelerini Mayısın 25 inci çarşamba günü saat 14 te İstanbul Halk Evinde aktececeklerinden ve bu içtimada Heyeti İdare intihabı da icra olunacağından cemiyete mukayyet bulunan zevatın mezkûr gün ve saatte Halk Evinde bulunmaları rica olunur. (1883)

Tütün inhisarı umumî Müdürlüğünden:

Cibali Fabrikasında mevcut tahminen: 3500 kilo demir ve çelik parçaları 4500 " kanavice " 1200 " sicimle karışık ip " 3000 " dökme maden " 3500 " yatak, kasnak ve paraket parçaları " 3500 " tönbeği derisi " 1000 " piriç " 700 " tönbeği bezi " 600 " çul " 150 " kırpıntı "

Nevi ve miktarları yukarıda gösterilen hurda levazım için tüccar tarafından teklif olunan fiyatlar haddi lâyük görülmüdüğünden müzayedenin (11/5/932) çarşamba gününe talikan yeniden icrası kararlaştırılmıştır. Taliplerin teminatlarını hâmilin o gün saat (10) da Galatada Mübaya komisyonuna müracaatları. (1707)

Beşiktaş icra dairesinden: Bir alacak maddesinden dolayı mahucz ve paraya çevrilmesine karar verilen arpa hayvan unu kaba kepek samanını 14-5-932 tarihinde müsadif cumartesi günü saat 13 te Beyler beyinde istavrozda satılacağından talip olanların hazır bulunacak mevrurine müracaatları ilân olunur.

Devredilecek ihtira berati

" (Tutya kurşun) elektrik akümülatörlerini çalıştırmağa mahsus üsul, hakkında Sinai müdiriyeti umumiyesinden istihlal edilmiş olan 5 Mayıs 1930 tarih ve 1276 numaralı berati bu kere ferag ve yahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayı isticar etmek ve yahut satın almak arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No. 43 - 48 de mukim vekili H. W. İstok Efendiye müracaatları.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan: Temamına on üç bin yüz yetmiş bir lira kıymet takdir edilen Şişlide Mecidiye mahallesinin Zencirli kuyu ve Levent çiftliği caddesinde kâin atik, 2,4 numaralı mürakkam yüz otuz bir buçuk dönüm küsur arşın terbiinde tarlaların sekiz hisse itibarile beş hisse ile itibarı mezkûrdan üç hissesinin tekrar dört hisse tertibile bir hissesi bu kerre açık arttırmaya vaz edilmiş olup 28-5-32 tarihinde şartnamesi Divanhane talik edilerek 13-6-932 tarihinde müsadif pazartesî günü saat 14 ten 17 ye kadar İstanbul dördüncü icra dairesinde açık arttırma suretile satılacaktır. Arttırmaya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır. Mütetarik vergi, Vakıf icaresi müşteriyet aittir. İcra ve iflas kanununun 119 uncu maddesine tevfiakan hakları tapu sicillerile sabit olmayan ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve mäsarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı mübaitelerile bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların işbu madde kanuniye ahlkâmina göre hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 930-495 dosya numaralı memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahucz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet Krakauer Bros marka piyano 11-5-932 tarihinde müsadif çarşamba günü saat 10-11 de Halaskâr Gazi caddesinde İstanbul apartmanının 5 numaralı dairesinde satılacağından talip olanların yevmi mezkûre 931-5127 dosya numarasını hâmilin mahallinde hazır bulunacak memur müracaatları ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahucz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet Krakauer Bros marka piyano 11-5-932 tarihinde müsadif çarşamba günü saat 10-11 de Halaskâr Gazi caddesinde İstanbul apartmanının 5 numaralı dairesinde satılacağından talip olanların yevmi mezkûre 931-5127 dosya numarasını hâmilin mahallinde hazır bulunacak memur müracaatları ilân olunur.

MÜZAYEDE İLE SATIŞ

Yarınki 9 Mayıs Pazartesî ve 10 Mayıs salı günü sabah saat 10 da İstanbul'da Bahçekapısında Anadolu Hanı altında hali tasfiyede bulunan Türk Ticaret ve sanayi Bankasında bulunan umum eşyaları müzayedeye suretile satılacaktır. Üzeri kris tallı mahun ve meşe ağaçlarından yazhaneler, hakiki İngiliz marokeninden mamul yazhane takımı, pompye usulü Avrupa Vaşet meşininden mamul kanape ve koltuklar, müzakere odasına ait büyük masa ve koltuklar, demir ve storlu dosya dolapları, Amerikan ve daktilo yazhaneleri, yazhane edevatı; (Royal ve Continental) markalı Türkçe ve Fransızca yazı makineleri, bir çok dolaplar ve kütüphaneler, İngiliz ve Fransız demir kasalar. Acem ve Anadolu halıları ve seccadeler, gayet nadide ve son sistem bir adet hesap makinasi. Pey sürenlerden yüzde 25 teminat alınır.

İstanbul ikinci icra memurluğundan:

Şişlide Mecidiye mahallesinin Zencirli kuyu ve Levent çiftliği caddesinde atik 2,4 No. lu tarlada hissedar olup ikametgâhi meçhul Alamanya devleti tobasından Eliza hanım binti Ferdiye ve Sabancalı Baki Beyden ipotek fazlasına şamil olmak üzere hacze iştirak eden keza ikametgâhi meçhul bulunan Süreyya bey. Balada adresleri yazılı 2,4 No. lu tarlanın 8 hisse itibariyle 5 hissesi ile itibarı mezkûrdan üç hissesinin tekrar 4 hisse tebyile bir hissesi Sabancalı Baki beyin ahara olan borcundan dolayı pazartesî günü 932 tarihinde müsadif pazartesî günü açık arttırma suretile satılacağından bir diyeceğiniz var ise tarihi ilândan itibaren 10 gün zarfında memuriyetimize müracaat etmeniz ikametgâhinizin meçhuliyeti hasebiyle teblig makamına kâim olmak üzere ilân olunur.

K O C A E L İ vapur şirketinden:

İzmit körfezi vapur şur'at postalarına 9 mayıs pazartesî gününden itibaren başlanacak İstanbuldan velz mittin her gün vapur hareket ettirecektir. İstanbuldan cumartesi, pazar, salı ve çarşamba günleri saat 14 te pazartesî, perşembe ve cuma günleri saat 9 da Galata rıhtımından ve İzmittin de cumartesi, pazar pazartesî, çarşamba ve perşembe günleri saat 7 de salı ve cuma günleri 9 da hareket ederler. Her türlü tafsilat için Yemışte Kocaeli vapur şirketine ve körfez iskelelerinde acentalıklara müracaat edilmesi ilân olunur. Tel. 2.2043.

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühtirdarzade han 2. 3740.

İZMİR - PİRE - İSKENDERİYYE POSTASI (EGE)10 mayıs salı 11 de Galata Rıhtımından kalkar.

Bakırköy Sulh Hâkimliğinden: Aziz bey ile Münevver hanım ve matnazel Fransuvanın şayan mutasarrıf oldukları Bakırköyünde Taşhan caddesinde 49 numara ile murakkam üç oda, iki sofa, iki halâ, bir mutfak ve bir bodrumu muhtevi bir bah hanenin izalei şuyı zımmında furuhtuna karar verilerek açık arttırmaya vaz edilmiş ve 350 liraya talip zühur etmiş de haddi lâykında görülmüdüğünden yirmi gün müddette tekrar ilânına karar verilmiş olduğundan talip olanların 30 Mayıs 932 pazartesî günü saat 15-16 da ikinci arttırması icra kılınacağından kıymetli muhamminesi olan 500 liranın yüzde onu nisbetinde pey akçesile müracaat etmeleri ilân olunur.

İstanbul ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahucz ve paraya çevrilmesi mukarrer bir adet Krakauer Bros marka piyano 11-5-932 tarihinde müsadif çarşamba günü saat 10-11 de Halaskâr Gazi caddesinde İstanbul apartmanının 5 numaralı dairesinde satılacağından talip olanların yevmi mezkûre 931-5127 dosya numarasını hâmilin mahallinde hazır bulunacak memur müracaatları ilân olunur.

İstanbul dördüncü icra memurluğundan:

Şişlide Mecidiye mahallesinin Zencirli kuyu ve Levent çiftliği caddesinde atik 2,4 No. lu tarlada hissedar olup ikametgâhi meçhul Alamanya devleti tobasından Eliza hanım binti Ferdiye ve Sabancalı Baki Beyden ipotek fazlasına şamil olmak üzere hacze iştirak eden keza ikametgâhi meçhul bulunan Süreyya bey. Balada adresleri yazılı 2,4 No. lu tarlanın 8 hisse itibariyle 5 hissesi ile itibarı mezkûrdan üç hissesinin tekrar 4 hisse tebyile bir hissesi Sabancalı Baki beyin ahara olan borcundan dolayı pazartesî günü 932 tarihinde müsadif pazartesî günü açık arttırma suretile satılacağından bir diyeceğiniz var ise tarihi ilândan itibaren 10 gün zarfında memuriyetimize müracaat etmeniz ikametgâhinizin meçhuliyeti hasebiyle teblig makamına kâim olmak üzere ilân olunur.

Merhum Muallim Mubahat Beyin tercüme ettiği ve matbaamızda tabedilen

Amelî Hayat âlimi (Herbert N. GASSON)un

IDEAL BÜRO

ve Yeni Müşteri Bulmak San'atı

Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir.

Bütün iş adamlarına tavsiye ederiz

Tevzi Mahalli: Milliyet Matbaası

Taşraya gönderilen kitaplar için posta ücreti alınmaz

Büyük Tayyare Piyangosu

4. cü keşide 11 mayıs 1932 dedir.

Büyük ikramiye 40000 liradır

Ayrıca: 15.000, 10.000 liralık büyük ikramiyeler ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır.

Zafiyeti umumiye, istihazsızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen

Fosfatlı Şark Malt Hulâsası

Kullanımı Her ecza nede satılır

BAŞAĞRILARI

Sıkıntı ve üzüntüden husule gelen

baş ağrılarını 1 - 2 Aspirin tableti bertaraf eder; çalışma zevkini lade eyler.

TAKLİTLERDEN SAKININIZ!

İSRARLA ASPİRİN

İSTEYİNİZ

Istanbul Gümrük Muhafaza müdürlüğünden:

- 1 - Gümrük muhafaza alayı revirleri için aleni münakasa ile ilaç ve sıhhi malzeme alınacaktır.
- 2 - İlaçların ve sıhhi levazımın miktar ve evsafını gösteren şartnamelerin sureti musaddakası müdiriyet kaleminden alınacaktır.
- 3 - Münakasa 11 Mayıs çarşamba günü 14 te Muhafaza müdiriyetinde yapılacaktır.
- 4 - İsteklilerin şartnamesini tetkikiyle ve % 7,5 teminatları ile birlikte tesbit edilen gün ve saatte hazır bulunmaları. (1553)

SOUPLEX ve SOUPLEX PLATINE

sizi memnun eden yegâne tıraş bıçaklarıdır. En tekemmül etmiş tıraş bıçağı hususî İsveç çeliğinden mamul. Adedi 10 kuruştan ziyadeye mal olmaz, ve bunu da "SOUPLEX-PLATINE" ispat eder. Her yerde satılır.

Istanbul P.T.T.B. müdiriyetinden:

Vesaiti nakliyede kullanılmak üzere 11000 ilâ 14000 kilo benzine 200 kilo makine yağı aleni olarak münakasaya vazolunmuş tur. Münakasa Mayıs on sekizinci çarşamba günü saat 15 te icra kılınacağından taliplerin % 7,5 nisbetinde teminatı muvakkatelerini hâmilen Başmüdiriyette müteşekkül komisyona müracaat eylemeleri. (1662)

Istanbul Ziraat Bankasından:

Istanbul'da Kayseri hanında mukim manav zade Bekir Sıtkı Beyin emtia mukabili avans hesabından bankamıza borcundan dolayı merhun bulunan 681 balye Gerede ve Akşehir mah tiftik toptan ve perakende olarak 17/5/932 Salı günü saat 13 te İstanbul Zahire borsasında satılacağı ilân olunur. (1777)

Beyoğlu Kazası Defterdarlığından:

Emlâki milliyeden Kâğıthane Çayhan köşkü civarında vaki ciheti askeriye tarafından işgal edilen çayırın bakiye kalan çayır otlakıyesi senevi 250 lira bedeli muhamminle ve 933 şubat gayesine kadar aleni olarak 20 gün müddetle müzayedeye vazeldir. Talip olanların 14 Mayıs 932 cumartesi günü saat ikide Beyoğlu Kazası Defterdarlığına müracaatları ilân olunur. (1785)

Dr. HORHORUNİ

Zübrevi ve idrar yolları tedavihanesi
Beyoğlu, Taksir, Zambak sokak No. 41 Tel. B.O. 3152

Istanbul Belediyesi ilânları

Belediye kimyabanesi için lüzumu olan alât ve edevatı kimyeviye pazarlıkla alınacaktır. Talip olanlar tafsilât almak için her gün Levazım müdürlüğüne ve pazarlık için de 12/5/932 perembe günü 142,5 liralık teminat makbuz veya mektubu ile saat beşe kadar daimî encimene müracaat etmelidirler. (1894)

Adalar Belediye Şubesinden:

Büyükkada'da Yürükali ve Kumsal Heybeliada Değirmen burnu civarı Burgazada Belediye mevkii Kınahada Vapur iskelesi Yukarıda mevkileri gösterilen deniz banyo mahalleri ayrı ayrı olarak ve üçer sene müddetle ve açık artırma ile müzayedeye konmuştur. Talip olanlar şartname ve plânlarını görmek üzere her gün daire baş fen memurluğuna ve ihale günü olan 1 Haziran 932 tarihinde saat 17 ye kadar teminat akçeleriyle birlikte daire encimine müracaatları ilân olunur. (1895)

Kütahya Kiremidi

MARSİLYA kiremidi ayarında ve bazı evsafça ona faiktir. KÜTAHYANIN eski zamanlardanberi maruf çini topraklarındandır.

Salâhiyettar makamlardan müteaddit fennî tahlil raporları vardır, en sonuncusu aşağıdadır.

İSTANBUL VİLÂYETİ FEN HEYETİNCE yerli kiremitleri arasında DEVLET inşaatında tercihan kullanılmaktadır.

Mühim şehir ve kasabalarda ajanları vardır.

Mamulâtı KÜTAHYADA FABRİKADA veya İSTANBUL satış deposu olan GALATADA KALAFAT yeri No. 74(Nihat Bey)de görülebilir. Telefon Beyoğlu 4298

T.C.NAFİA VEKALETİ YÜKSEK MÜHENDİS MEKTEBİ kimyevi tahlilât Müderrisi ve TİCARET BORSASI Laboratuvar Müdürü NUREDDİN BEYİN Analiz Raporundan

	Kütahya kiremidi	Marsilya kiremidi
I Jnhina mukavemeti (Mesnet açıklığı 30 sm)	213 Kilogram	229 Kilogram
II Sıkleti (Kuru halde)	2400 Gram	2700 Gram
III Nispi mesamiyet hassası (Mas ve cesp ettiği su mikdarı 24 saatla)	Yüzde 13	Yüzde 13,5
IV Don tecrübesi (Brart usulü)	Vezni eksilmemiş ve patlamamıştır.	Vezni eksilmemiş ve patlamamıştır.
V Bir metre murabbaını ne kadar örter	14	14

Analiz, piyasadan tedarik edilen 15 kiremit üzerinde yapılmıştır.

Milliyet Matbaası

Her Nevi

Mecmua Duvar Afişleri
Mektep Kitapları Mektupluk Kâğıt - Zarf - Kartvizit - Fatura - El ilânları

T A B E D İ L İ R

Defteri kebir, Yevmiye ve Kasa defterleri mevcuttur.

Her Müesseseye Elverişlidir

Kitap ve mecmuaya ait klişeleri Klişehanesinde yapar

Adres: ANKARA Caddesi

Milliyet Kitap Kısmı

Telefon, 24310 - 24319 - 24318

Mevkiinin letafeti ve suyunun tesiri şifabahsası ile meşhur 1 MAYISTAN EYLÜL NİHAYETİNE KADAR Gönen Kaplıcaları

Hastaları, mümasil Avrupa kaplıcalarına gitmekten müstağni kılacak bir derece mükemmeliyettedir. Bilhassa eski ve yeni romatizma, alelümum mafsâl ağrılarile sinir rahatsızlıklarını tamamen tedavi eder. Çok doktorlarımızın tavsiye ettiği Gönen Kaplıcaları, her türlü esbabı istirahatı cami otel ve ikamethaneleri olup ücretleri mutedildir. Her gün Bandırma'ya otobüs ve otomobil vardır.

Yüksek Mühendis Mektebi Mübayaat Komisyonundan:

Mektep malzeme laboratuvarında yapılacak tesisatın pazarlık ve ihalesi 9 Mayıs 932 tarihine müsadif pazartesi günü saat (15) te icra edilecektir. Teminatı evveliyesi (450) liradır. Taliplerin bu bapta şartnameyi görmek üzere mektebe müracaatları ilân olunur. (1898)

Beyoğlu Kazası Defterdarlığından:

Emlâki Milliyeden Kâğıthane kasrı altında dekovil hattı dahilindeki çayır otu ve ihlamur kasrı önündeki 260 ve 45 dönümden ibaret çayırın ot ve otlakıyeleri senevi 500 lira ile 27/4/932 tarihinde 933 senesi şubat gayesine kadar aleni olarak 20 gün müddetle müzayedeye vazeldir. Talip olanların 14 Mayıs 932 cumartesi günü saat ikide Beyoğlu kazası defterdarlığına müracaatları ilân olunur. (1778)

PERTEV MÜSTAHZARI

PERTEV Şurubu
PERTEV Briyantın
PERTEV Kolonyası
PERTEV Pudrası

FABRİKASI
İstanbul Çenberli Taş

Devredilecek ihtira berati

"Tekmil afonyon tertibatını ihtiva eden bir maddeyi vücudu getirmek ameliyesi, hakkında İstanbul Sinaî müdiriyetinden istihsal edilmiş olan 3 mayıs 1930 tarih ve 984 numaralı ihtira berati bu kere ferağ ve yahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayı isticar etmek ve yahut satın almak arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No. 43 - 48 de mukim vekili H. W. İstok Efendiye müracaatları.

932 Paris yaz mevsiminin krep modaları

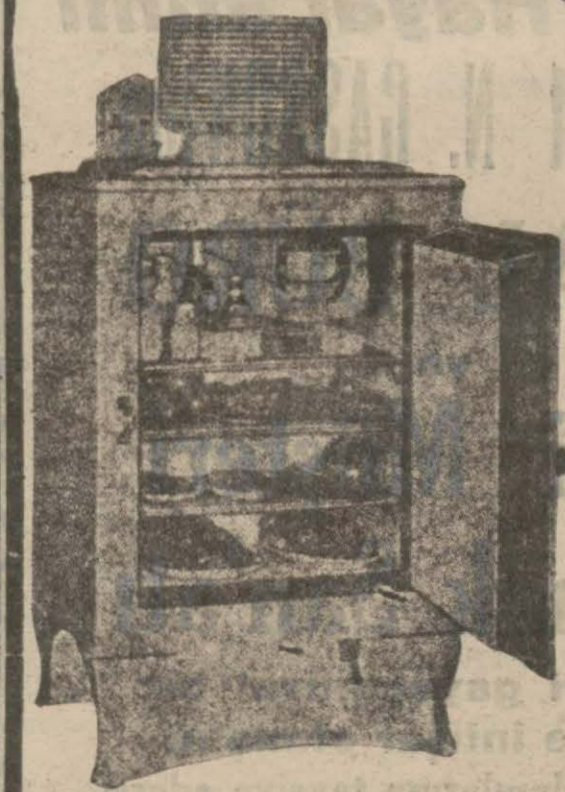

Her iki krepin en canlı ve cazip renkleri vardır, Boyaları sabittir, hiç bir Zaman solmaz ve çıkmaz!

Kumaşlar şarjlı olduğu için daima düzgün ve dökümlü durur

BU İŞ TE İPEKİŞ' İNDİR

Herkesin tedarik edebilmesini teminen

SATIŞ

buz dolapları

İçin yapmakta olduğu veresiye muamelâtını 18 Ay Vadeye

Çıkarmıştır. Fiyatı modeline göre 525 Liradan başlar Elektrik şirketi markası ne olursa olsun, buz dolabına sahip müşterilerine. 0/0 75 TENZİLÂTİ

İcap ettiren hususî bir tarife tatbik etmektedir.

Gayrimübadiller

Cemiyetinden:

Ankara'dan avdet eden murahhaslarımızın bilcümle gayrimübadiller menafine ait olarak Maliye Vekâleti Celilesinden lâlki ettikleri hususatın müzakeresi zımında Cemiyete mukayyet olan ve olmanın umum gayrimübadillerin ayın 23 üncü pazartesi günü saat 14 te İstanbul Halk Evinde bulunmaları rica olunur. (1882)

KARON

ALMAN KİTAPHANESİ
Beyoğlu Tünel meydanında 523

MILLİYET MATBAASI